

ORIZONTUR

Revistă a Societății Culturale a Elevilor și
Profesorilor din Colegiul „Mihai Eminescu” Bacău
Serie nouă. Nr. 28 (31). Ianuarie. 2024

Fondator: George Bacovia – 1915



Din sumarul acestui număr:

pag.6

GeoNight

*La Nuit de la
Géographie...*

pag. 19

**L'histoire derrière
la photo**

*Comment tout a
commencé....*

pag. 22

God's love

*In the vast embrace
of the eternity...*

pag. 23

**Aritmetica
iubirii**

*Dacă eu sunt cifrele,
tu ești adunarea...*

pag. 38

Open AI

*Dacă ar trebui să
alegem domeniul cu
cele...*

pag. 43

**ON - ștafeta
generațiilor**

*Acum peste o sută
de ani, în mai
1915...*

CUPRINS



ORIZONTURI NOI

revistă a Societății Culturale a
Elevilor și Profesorilor din
Colegiul „Mihai Eminescu” Bacău

Coordonatori:

prof. Andreea - Laura ȘUHAN
prof. Paula PETREA
ing. Cristian FILIOREANU

Redactor șef:

prof. Luiza SANDU

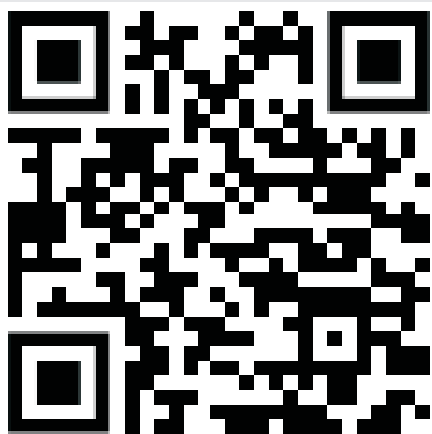
Tehnoredactare:

ing. Cristian FILIOREANU

ISSN 1582-7089

www.meb.ro

Bacău, str. Mihai Eminescu nr.35



| | |
|---|---------|
| Cuprins - | pag. 2 |
| 50 de ani în slujba sănătății - Colegiul „MIHAI EMINESCU” - Bacău..... | pag. 3 |
| Abordări interdisciplinare în predarea literaturii - | pag. 4 |
| GeoNight - | pag. 6 |
| Manifestări ale discursului epistolar în romanul Enigma Otiliei - | pag. 7 |
| Adventul, timp de așteptare, bucurie, speranță... - | pag. 11 |
| Fiche pédagogique - Éducation interculturelle contemporaine - | pag. 12 |
| Basmul crengian, o metaforă a eternei deveniri - | pag. 13 |
| Școala - un popas evolutiv - | pag. 14 |
| Cuvântul și carele de foc, o poetică a ființării - | pag. 15 |
| Importanța actului de comunicare în culturi înalt contextuale - | pag. 16 |
| Literatură și ideologie în România comunistă - | pag. 17 |
| L'histoire derrière la photo - | pag. 19 |
| Imperiu Bizantin / Doliu - | pag. 20 |
| Degeaba... / Schițe - | pag. 21 |
| God's love / The Sweetest Embrace - | pag. 22 |
| The mosaic of English language / La pensée de toi - | pag. 23 |
| Atelier de creație în natură / Aritmetica iubirii - | pag. 24 |
| FLIPPED de Wendelin van Draanen - | pag. 25 |
| Capitale imperiale - | pag. 26 |
| Vis de iarnă, de la decor la urare - | pag. 27 |
| Din activitățile clasei a IX-a E, în anul școlar 2023 - 2024 - | pag. 28 |
| Îngrijirea copilului cu gastrostomie - | pag. 30 |
| Educația juridică, o necesitate? - | pag. 32 |
| Despre HPV și vaccinarea anti-hpv (virusul papiloma uman) - | pag. 33 |
| Conștientizarea de sine în asistența medicală - | pag. 35 |
| Biolexic VIII: IA și BIO-terminologia - | pag. 36 |
| Open AI - | pag. 38 |
| Efectele YIN și YANG ale taurinei în sănătatea umană - | pag. 39 |
| Lucruri pe care nu le știai despre lumea din jurul tău - | pag. 40 |
| Big Data - | pag. 42 |
| ORIZONTURI NOI - ștafeta generațiilor - | pag. 43 |



50 DE ANI ÎN SLUJBA SĂNĂTĂȚII - COLEGIUL „MIHAI EMINESCU” BACĂU

Instituție emblematică a învățământului băcăuan prin preocuparea pentru formarea tinerilor pentru meserii utile societății „Liceul sanitar”, format în 1974, prin Hotărârea Consiliului de Miniștri, numărul 354, a pregătit de-a lungul timpului cadre medii sanitare, fiind printre puținele instituții care acordau absolvenților o specializare.

Planul de școlarizare a primei serii era de doar două clase, dintre care una pentru județul Bacău și alta pentru județul Neamț.

În anul 1990, prin HGR numărul 521, s-a reînființat Școala Postliceală Sanitară și această structură a funcționat până în anul 1991, când clasele cu profil sanitar din cadrul liceului au intrat în lichidare, începând să fie înlocuite cu clase cu profil teoretic.

În anul 1992, instituția a primit numele de Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, funcționând cu clase la nivel liceal, profil teoretic și Școala Postliceală Sanitară, învățământul sanitar trecând numai la nivel postliceal, cu specializarea asistent medical generalist.

Titulatura s-a modificat iar în anul 1996, prin Ordinul Ministrului Învățământului numărul 4056/5 iunie 1996, când Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” și Școala Postliceală Sanitară de stat au format Grupul Școlar „Mihai Eminescu”.

Din 2008, denumirea instituției a devenit Colegiul „Mihai Eminescu”, la nivel postliceal fiind admiși absolvenți de liceu, iar cursurile se desfășoară pe o perioadă de trei ani.

În decursul istoriei acestei instituții educative, singulară în peisajul învățământului județean și aflată printre puținele din țară care au avut durabilitate, activitatea managerială, de instruire și educare a revenit unor medici, profesori și instructori cu calități profesionale deosebite.

Preocuparea lor principală a fost asigurarea unui învățământ puternic pătruns de spiritul respectului pentru om. Întâlnirile tradiționale ale foștilor absolvenți cu educatorii lor constituie momente de adevărată revelație, când se constată că visurile lor pot deveni realitate.

Pe lângă numeroșii absolvenți care au ales cariera de asistenți medicali sau tehnicieni, moașe sau oficanți sanitari, mulți dintre foștii elevi au urmat cursuri universitare, devenind medici, ingineri, profesori, juriști, artiști, oameni de afaceri apreciați pentru activitatea lor profesională.

În perioada ultimilor ani, școala cunoaște transformări majore la nivelul bazei materiale, al unor schimburi de generații la nivelul resursei umane, fiind un act managerial disciplinat și transparent care permite beneficiarilor să valorifice întreaga capacitate pe care școala le-o oferă și să poată diferenția oferta educațională la nivel de piață a serviciilor de formare la timpul prezent.

În anul școlar 2023-2024, colegiul funcționează cu zece clase de nivel postliceal – asistenți medicali generaliști și se asigură pregătirea prin realizarea stagiilor clinice în unități medicale din întregul județ, cum ar fi: Spitalul Județean de Urgență Bacău, Spitalul Prof. Dr. „Eduard Apetrei” din Buhuși, Spitalul Polimed Podu Turcului, Spitalul de Pneumoftiziologie Bacău.

Toate acestea au darul de a convinge că măsurile întreprinse, proiectele de dezvoltare definite de managementul școlar, de obiectivele Consiliului de administrație și de profesorii școlii sunt de natură să asigure și pe viitor acestei școli o poziție privilegiată în oferta de servicii a învățământului din județul Bacău.

Director, prof. Petru BĂZU



Abordări interdisciplinare în predarea literaturii

În societatea contemporană, tendința sistemului de învățământ, orientat spre formarea și dezvoltarea competențelor-cheie, este de a valorifica, tot mai mult, un nou model de predare-învățare a disciplinelor școlare, în care sunt consolidate cunoștințe din diverse arii curriculare, în vederea educării unei persoane inteligente, capabile să înțeleagă lumea înconjurătoare și să răspundă imperativelor acesteia, printr-o unitate a cunoașterii.

Este foarte important ca profesorul să creeze contexte pentru învățare, ca elevul să observe lumea, să pună întrebări, să o descopere, să se integreze armonios în societate, să învețe a lua decizii importante, a construi relații cu cei din jur. De aceea, activitățile propuse la clasă trebuie să-i antreneze pe elevi în condiții practice de analiză și interpretare, asigurându-le rolul de investigator, explorator și creator de noi soluții și idei.

Scopul studierii limbii și literaturii române în școală este acela de a forma un tânăr cu o cultură educațională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea, să comunice cu semenii, să-și utilizeze, în mod eficient și creativ capacitățile proprii de exprimare orală și scrisă, exprimându-și gânduri, stări, sentimente și opinii.

Elevul e pus în situația să identifice problema și s-o formuleze, să aleagă informațiile de care are nevoie, să prezinte soluții. Problemele, de obicei, oglindesc aspecte reale ale vieții cotidiene, de aceea cadrul didactic va fi pus în situația de a identifica probleme adecvate și relevante pentru elev.

Orele de literatură oferă numeroase ocazii de abordări interdisciplinare. Literatura, istoria, filosofia, legea, știința pot fi integrate în activitățile desfășurate la clasă, deoarece promovează gândirea critică.

Scopul acestei abordări este de a le oferi elevilor posibilitatea de a-și însuși cunoștințe, abilități și atitudini care să-i ajute să devină cetățeni implicați într-o societate democratică. Activitățile sugerate îi vor determina pe elevi să simuleze procese politice sau juridice, să promoveze o judecată obiectivă despre afacerile umane și să delibereze asupra a ceea ce este corect sau greșit.

În plus, operele literare pot fi mai ușor înțelese atunci când sunt predate ținându-se cont de contextul istoric, de legile și de valorile sociale din epoca respectivă. O astfel de abordare interdisciplinară mărește interesul elevilor, consolidând învățarea lor.

În felul acesta profesorul poate facilita înțelegerea unor noțiuni istorice, literare sau de drept, deoarece acestea reflectă valorile societății într-un fel sau altul. Legile societății stabilesc un sistem pentru a decide ce comportament este acceptabil și ceea ce nu este acceptabil; pentru determinarea pedepsei și a recompensei; și pentru stabilirea procedurilor de determinare a responsabilității și a răspunderii (adică pentru soluționarea litigiilor). Acestea sunt o reflectare a valorilor societății despre justiție, securitate și stabilitate. Literatura reflectă, de asemenea, valorile sociale.

„Romeo și Julieta”, de William Shakespeare

Subiect: Rezolvarea conflictelor

Obiective:

1. să identifice sursele conflictului din „Romeo și Julieta”
2. să explice rolul unui mediator
3. să enumere pașii unei medieri
4. să aplice pașii pentru a media o rezolvare a conflictului
5. să evalueze valoarea utilizării unui mediator pentru a rezolva conflictele din viața de zi cu zi/sociale.

Lecția se va desfășura pe parcursul a două-trei ore, elevii având obligația de a citi piesa de teatru a lui William Shakespeare și de a viziona filmul lui Franco Zeffirelli „Romeo și Julieta”. Mai întâi, va avea loc o prezentare generală a subiectului: „Romeo și Julieta” este o tragedie care continuă să rezoneze cu cititorii de toate vârstele, dar în special cu adolescenții care se raportează la tinerii îndrăgostiți ce se răzbună împotriva propriilor familii.

Elevii trebuie să medieze conflictul dintre familiile Montague și Capulet din Verona, ceea ce le permite acestora să folosească o poveste cunoscută pentru a înțelege că există modalități pașnice pentru a rezolva conflictele. De asemenea, le oferă posibilitatea de a-și însuși abilități de ascultare,

comunicare și rezolvare a problemelor – necesare pentru rezolvarea litigiilor în propria lor viață, precum și conflicte sociale mai mari.

De asemenea, vor trebui să răspundă la următoarele întrebări:

V-ați dorit vreodată să puteți schimba sfârșitul piesei „Romeo și Julieta”?

V-ați imaginat o altă rezolvare față de tensiunile care au avut loc în primele scene ale piesei?

Ce încercări ar fi putut fi întreprinse pentru a opri confruntările?

Ce s-ar fi putut întâmpla dacă familiile Montague și Capulet ar fi folosit un mediator pentru a le ajuta să își rezolve problemele?

Ar putea fi atenuată tragedia morților lui Romeo și Julieta?

Elevii vor fi anunțați că trebuie să simuleze o mediere între familiile Montague și Capulet, deoarece există modalități pașnice de a rezolva conflictele. Aceștia vor interpreta o nouă scenă, cea a întâlnirii dintre Romeo, Julieta și părinții lor cu prințul din Verona, care va acționa ca mediator pentru a rezolva problema înainte să devină din nou sângeroasă.

Profesorul îi întreabă unde ar putea opri acțiunea pentru a rezolva vechea răcă dintre Montague și Capulet. Elevii identifică trei scene posibile:

Actul I, scena 1: În timpul primei scene când Benvolio (un Montague) și Tybalt (un Capulet) se duelează, atrăgând atenția domnului și a doamnei Montagu/ Capulet și a lui Escalus, prințul din Verona. Acesta îi avertizează să nu mai perturbe pacea din Verona.

Actul II, scena 3: Părintele Laurence încearcă să-i ajute pe Romeo și Julieta căsătorindu-i în secret în speranța de a pune capăt disputei dintre cele două familii.

Actul III, scena 1: Vărul Julietei, Tybalt, încearcă să-l facă pe Romeo să lupte în piața publică, dar Romeo refuză. Cu toate acestea, verișorul lui Romeo, Mercutio, răspunde provocării. Tybalt îl omoară pe Mercutio. Romeo îl ucide pe Tybalt din răzbunare. Prințul din Verona alungă pe Romeo din Verona în loc să-i dea pedeapsa cu moartea, deoarece Tybalt l-a provocat.

Elevii sunt incitați să găsească soluții la care ar fi putut să recurgă Prințul sau părintele Laurence

pentru a aplana conflictul dintre cele două familii.

Cadrul didactic prezintă rolul unui mediator și pașii implicați în mediere. De asemenea, sunt vizate și sursele conflictelor: comportamente neadecvate; așteptări – competitivitate, gelozie, dezamăgire, furie; percepții – neînțelegere; statutul, lupta pentru control/ putere; nevoi/interese umane și lipsa de comunicare. Elevii trebuie să identifice sursele de conflict în experiențele lor, dar și în piesa lui Shakespeare.

Elevii observă că un conflict poate conduce la: luptă/ agresiune/ război; evitare/negare; compromis; litigiu; arbitraj- arbitrul alege soluția dintre cele oferite de disputanți; discuții de negociere (mediatorul îi ajută să elaboreze o soluție). Ei sunt puși în situația de a prezenta răspunsurile/reacțiile pe care le au ei când au un conflict acasă/la școală/în comunitate, precizând eficiența lor.

Medierea presupune stabilirea unor reguli clare. Prințul din Verona, mediatorul acestui conflict le prezintă, accentuând ideea importanței lor.

Fără strigăte/ jigniri/ acțiuni ostile.

Fiecare parte își spune povestea.

Mediatorul ajută părțile aflate în litigiu să identifice fapte și probleme.

Mediatorul ajută părțile să evalueze posibilele soluții, utilizând criterii obiective.

Părțile în litigiu convin asupra faptelor și problemelor.

Mediatorul ajută părțile să convină asupra unei soluții și să se întâlnească din nou dacă soluția nu funcționează.

Mediatorul scrie un acord.

După aceea, timp de 20 de minute va avea loc dezbaterea medierii.

1. Cum a funcționat procesul în fiecare mediere? A reușit mediatorul să ajute părțile să identifice problemele și să ajungă la un acord?
2. Ce probleme au fost identificate ca fiind importante?
3. Ce soluții au fost sugerate? Au fost acestea viabile?
4. Ce acorduri au fost atinse în fiecare grup?
5. Pentru grupurile care nu au putut ajunge la un acord, ce interferează?

Activitatea va avea și un feedback. Elevii trebuie să reflecteze asupra procesului de mediere răspunzând la următoarele întrebări:

1. Ce ați învățat din această activitate?
2. Ce conexiuni puteți face între această poveste și

propria voastră viață?

3. Ce conexiuni vedeți între această poveste și evenimentele din lumea reală? Citește câteva exemple.

4. Credeți că medierea poate juca un rol eficient în soluționarea conflictelor? De ce da sau de ce nu?

Profesorul va evalua elevii în aplicarea procesului de mediere și oferă feedback adecvat. Elevilor li se poate cere să facă o autoevaluare individuală sau în cadrul grupului lor.

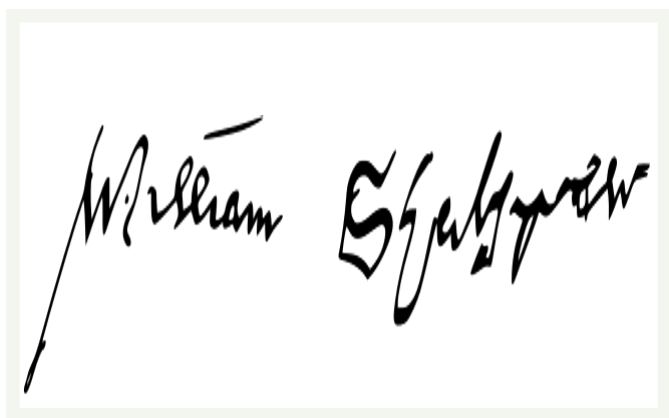
În concluzie, dincolo de caracterul cronofag și energofag al acestor activități interdisciplinare, consider că astfel de abordări au menirea de a-l provoca pe elev să participe activ la propriul proces de formare, dintr-o reală motivație interioară: a (re)descoperirii de sine și a capacităților și competențelor care-i legitimează individualitatea.

Consider că orele de literatură, abordate interdisciplinar reprezintă contexte adevărate de trăire emoțională, intelectuală și morală, ajutându-i pe elevi să-și construiască o viziune holistică asupra vieții.

Bibliografie:

Shakespeare, William - Romeo și Julieta, Editura Humanitas, București, 2012

Sîrbu, Manuela, Gorghiu, Alina și Croitoru, Diana - Medierea conflictelor, Editura Univers Juridic, București, 2013.



prof. Oana-Elena LUPU

GeoNight

La Nuit de la Géographie / GeoNight sau Noaptea Geografiei reprezintă un eveniment inițiat în anul 2017 de către Comitetul Național Geografic Francez și care anul acesta se află deja la a VIII-a ediție. În primul an, evenimentul a avut loc în Paris și în alte câteva orașe din Franța, în cel de-al doilea an evenimentul s-a desfășurat în mai multe orașe din Europa, iar în cel de-al treilea a devenit global.

Scopul acestui eveniment este de a evidenția diversitatea geografiei, de a face cercetarea geografică mai accesibilă, de a reconecta geografia academică la geografia populară și de a organiza evenimente comune în întreaga Europă și nu numai.

Evenimentele din cadrul GeoNight au avut loc pe parcursul nopții, reunind membri ai publicului larg nu doar cadre didactice, studenți și elevi. Unele dintre evenimente au avut loc în interior, astfel încât să favorizeze schimburi de experiențe prin diverse ateliere: de la cele academice (conferințe, expoziții, mese rotunde ș.a.) la cele mai distractive (bufete, jocuri geografice multi-senzoriale, spectacole ș.a.).

De asemenea, în cadrul evenimentelor organizate au fost prezentate și joburi legate de geografie, software GIS sau tehnologii noi și proiecte geografice originale.

În România, Noaptea Geografiei a fost marcată în anul 2023 prin intermediul unor evenimente. Un prim eveniment, a fost intitulat „Utilizarea telefoanelor pentru a colecta informații geografice urbane” și a avut ca obiective înțelegerea tipurilor de informații geografice și a principalelor tipuri de date, recunoașterea caracteristicilor telefoanelor mobile care ne pot ajuta să colectăm date, exerciții pe teren de colectare a informațiilor cu telefoanele mobile. Un al doilea eveniment, „București, încântat de cunoștință!”, a avut ca obiective crearea contextului de lucru care să faciliteze dezvoltarea abilităților de ghid turistic prin prezentarea obiectivelor culturale ale Bucureștiului.

Pentru anul 2024 s-a stabilit la nivel mondial ca evenimentele ce țin de GeoNight să se desfășoare în premieră pe parcursul a două zile, respectiv 5 și 12 aprilie.

Bibliografie:

<https://www.geonight.net/about-geonight/>

prof. Andreea Mădălina BENCHEA - JOCA



Manifestări ale discursului epistolar în romanul *Enigma Otiliei*

Chiar dacă pare desuetă o analiză asupra discursului de tip epistolar, tocmai datorită faptului că în perioada zilelor noastre conceptul și mai ales forma sunt din ce în ce mai puțin uzitate fiind considerate perimate, prezentul studiu urmărește să demonstreze actualitatea unei abordări care, de cele mai multe ori, a fost înlăturată ca o analiză a unui segment secundar și poate ușor redundant. Trebuie specificat încă din debutul acestui demers că stilul epistolar făcea parte, în Antichitate, din categoria *ars dictaminis*, cu alte cuvinte a scrie scrisori este o artă în sine ce nu se poate realiza de oricine și în orice context. Istoria leagă această practică în comunicare direct de existența cotidiană a omului guvernat de nevoia sa comunicativă.

Această paradigmă comunicațional-funcțională s-a dovedit de-a lungul timpului extrem de versatilă ținând pasul cu inovațiile impuse de progresul tehnologic, de la mesajele babilonienilor de pe tăblițele de lut, la nivelul tratatelor închinat artei de a scrie scrisori, la manualele de redactare a acestora, culminând cu redactarea e-mailurilor. A fost considerată mai mult decât o formă de comunicare la distanță, o modalitate de a înregistra fapte ale existenței filtrate prin gândirea diverșilor emițători. Ele au reușit să configureze prin conținutul lor mentalitățile și spiritul unei epoci. Nu în ultimul rând, poate fi consemnată importanța epistolei în conturarea viziunii despre lume specifice emitentului, concepția sa despre diverse probleme ale societății sau culturii.

Dacă teoria epistolară în Europa datează încă din timpurile medievale, când acest model de comunicare s-a desprins de modelul comunicațional oral din necesități mai ales instituționale și de ordin administrativ, în spațiul românesc, apariția acestei forme de comunicare, precede secolului al XVI-lea, dar s-a impământenit prin Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung. Până la apariția scrisorilor redactate în limba română, cancelariile sunt dominate de scrisul epistolar furnizat de modelul latin sau slavon, fiecare fiind aplicat în funcție de necesitățile politice sau culturale. Dacă sec. al XVI-lea și al XVII-lea se caracterizează printr-un model epistolar tributar influențelor străine, în sec al XIX-lea constatăm o

influență culturală franceză, dar și o șlefuire a acestui mod de comunicare datorită faptului că se folosește pe cale largă, de către elita intelectuală a vremii, oameni cu pretenții culturale înalte. În zilele noastre, acest tip de comunicare este perceput ca un gen minor de scriitură incapabil a satisface interesele unei societăți aflate într-o evoluție extrem de accelerată. Odată cu sec. XXI suntem martorii apunerii acestui gen care, cu un secol în urmă făcea carieră, cunoscând poate printre cele mai desăvârșite forme de manifestare.

Gândit pentru a surprinde dimensiunile semiotice ale actului de comunicare verbale, adică dimensiunea subiectivă, reprezentată de axa emițător-mesaj-receptor, și dimensiunea obiectivă, reprezentată de axa cod-canal-context, modelul jakobsonian a favorizat clasificarea textelor epistolare în funcție de identitatea socio-culturală și competența expresivă a emițătorului, de apartenența socio-culturală și atitudinea stilistică a receptorului și de conținutul mesajului epistolar în raport cu un anumit tip de context, cu un anumit cod lingvistic și cu specificul canalului de realizare a comunicării.¹

Întemeiat pe opoziția public-privat, studiul solidarității semiotice între mesaj și context a favorizat clasificarea epistolelor în două categorii: corespondența oficială, dominată de corespondența legală (juridic-administrativă), corespondența diplomatică și cea comercială, la care se adaugă corespondența privată, în cadrul căreia este mai dificil a se face o distincție structural-funcțională deoarece scrisorile particulare se caracterizează prin eliberarea de convențiile stilistice, devenind suportul de expresie specific limbii vii. Acestea din urmă au fost caracterizate de Rodica Zafiu ca fiind ultrainventive².

Un criteriu important de structurare a mesajelor epistolare, indiferent de natura lor, publică sau privată, îl constituie inițiativa redactării, o caracteristică ce favorizează clasificarea epistolelor în: scrisori inițiale, în care emițătorul este cel ce declanșează interacțiunea textuală; scrisori de răspuns, care reflectă atitudinea destinatarului față de mesajul emitentului, și scrisori de intervenție,

1 Milică, Ioan, Morcov, Gabriela-Iuliana, Scrisul epistolar românesc: o perspectivă cultural-retorică, în *Diacronia*

2 Zafiu, Rodica, *Păcatele limbii: stilul epistolar în România literară*, nr. 1, București, 2001



care pot fi judecate ca epistole inițiale, însă particularitatea acestui tip constă în faptul că emitentul își asumă rolul de intermediar între emitent sau receptor și o terță persoană, neidentificată direct în actul de comunicare.

Din punct de vedere structural, un text epistolar trebuie să beneficieze de o formulă relativ stereotipizată în ceea ce privește protocolul inițial și pe cel final, dar oferă posibilități multiple de inovație la nivelul contextului. În funcție de situația de comunicare, scopul urmărit și strategiile vizate, unele componente pot lipsi, pot fi formulate convențional sau pot fi inovate. Componentele protocolului inițial cuprind adresa, data redactării scrisorii și formula de adresare. Contextul, de cele mai multe ori variabil, creat în funcție de variabile subiective și obiective, cuprinde: notificația, expoziția, dispoziția, clauza prohibitivă, sancțiunea și coroborația. De menționat este faptul că ultimele patru nu sunt elemente specifice contextului scrisorii, ele apărând în mod excepțional ca semn al autorității sau instrument persuasiv. Protocolul final cuprinde formula prin care autorul își exprimă gratitudinea față de cel căruia îi este adresată scrisoarea sau pur și simplu semnătura sa.

Cicero în *Retorica ad Herennium* identifica trei ipostaze elocutionale pe care un orator trebuie să le adopte pe parcursul unui discurs. Oratorul care se exprimă în stilul simplu folosește un limbaj pe înțelesul tuturor, nota de bază fiind modestia, iar scopul este acela de a informa și a educa auditoriul. În convergență cu aceste opinii, considerăm că acest stil caracterizează cel mai bine scrisorile de familie. Stilul moderat este caracterizat de eleganță având scopul de a sensibiliza receptorul. Acesta este prezent mai ales în registrul oficial al corespondenței. Stilul înalt este manifestarea elocvenței, care poate manipula afectiv auditoriul. Acest tip de elocuție este cel mai bogat și strălucitor. Varianta epistolară a stilului înalt este reprezentată de corespondența redactată într-un registru protocolar și solemn³.

Ceea ce este unanim acceptat este faptul că întreaga forță a limbajului beletristic, dar mai întâi de toate capacitatea de dezvoltare a limbii române, stau sub semnul epistolarității. Primele exersări ale limbii în formă scriptică s-au făcut în contextul acestor pagini care surprindeau în mod subiectiv

diverse aspecte ale existenței umane. La început timid, poate chiar empiric, ulterior, în timp ce limba își capătă notorietate, normativitate și abilități stilistice, din ce în ce mai nuanțat, ajungându-se la o *ars dictaminis*. Ne-am propus în acest studiu să demonstrăm faptul că, într-o operă literară, dincolo de predominantul stil beletristic, rezidă, uneori insesizabil, la o lectură de suprafață, și alte tipuri de limbaje. Cu alte cuvinte, discursul de tip beletristic nu este altceva decât un summum de limbaje adunate sub această denumire generică. În lucrarea de față ne propunem să analizăm implicațiile stilului epistolar în romanul lui G. Călinescu, *Enigma Otiliei*. Fiind un roman care surprinde perioada modernă, moment de apogeu al tehnologiei, ai fi tentat să te gândești că eroii acestor vremuri au pășit într-o altă etapă a comunicării, în care mesajul este purtat mult mai rapid cu ajutorul telefonului sau telegrafului, dar nu este întru-totul adevărat. Suntem martorii unei lumi aflate la granița dintre utilizarea vechilor uzanțe comunicaționale și deschiderea către o lume a modernității, de aceea unii rămân fideli tradiției.

Observăm că întreg scenariul epic din *Enigma Otiliei* este presărat cu trimiteri la diverse forme de comunicare scrisă, precum: biletul, mesajul scris sau scrisoarea. Personajele nu interacționează doar la nivelul dialogic al comunicării orale, ci și prin scrisori care se pare că reușesc să accentueze mult mai nuanțat o anumită intenționalitate. O primă ocurență a acestei forme de comunicare are ca adresant pe Pascalopol și ca expeditor pe Stănică Rațiu. Într-un stil moderat, în tradiția retorică ciceroniană, avocatul urmărește să-și sensibilizeze interlocutorul cu scopul de a smulge de la acesta o sută de franci. Retorica impecabilă evidențiată printr-o proprietate a terminologiei neologice fără echivoc, coerența și fraza scurtă la obiect sugerează hotărârea personajului. Bineînțeles că este vorba despre o formă fină de disimulare prin care se trag foloase financiare consistente. În protocolul inițial al scrisorii identificăm doar formula stereotipă de salutație, spațiul și timpul redactării ei lipsind: Stimate domnule Pascalopol. Structura este utilizată cu scopul ligușitor de a sublinia falsul respect față de receptor. Contextul este unul cu accente voit tragice care dezvăluie un individ cu o pregătire solidă, dar care a fost viciat de nevoile cotidiene care-l proiectează într-un real produs al societății sale. Stănică îl notifică pe destinatar cu privire la faptul că viața lui atârână de un fir de ață,

³ Milică, Ioan, Morcov, Gabriela-Iuliana, *Scrisul epistolar românesc: o perspectivă cultural-retorică II*, în *Diacronia*.

iar răspunsul pe care Pascalopol îl va da poate echivala cu o condamnare la moarte: *Clipele pe care le trăiește acum sunt decisive pentru viața mea și răspunsul dumitale poate să se încheie pentru mine cu un glonte de revolver.* Expoziția constă în prezentarea motivelor pentru care acesta a ales să scrie scrisoarea, ea cuprinde consemnarea frământărilor de ore întregi, care l-au condus inevitabil la Pascalopol, inimă nobilă, care înțelege toate. În aparență, la adăpostul unei așa-zise rușini care-l încearcă pe cel neajutorat, se află, în esență, o intenție meschină, cea de a obține bani. Dispoziția este una clară și fără echivoc: *Te rog pe dumneata să fii așa de bun să-mi împrumuți o sută de franci.* Discursul beneficiază și de o clauză prohibitivă: *nu voi face apel la părinții denaturați niciodată.* Adjectivul denaturați are rolul de a-l determina pe aristocratul rafinat să se considere singura salvare a avocatului. În cazul în care răspunsul adresantului nu este unul favorabil, sancțiunea nu va înceta să apară: în caz de refuz, sunt decis să termin cu această mizerabilă existență. Fraza finală este una de un patetism profund, deoarece prin hotărârea eventual negativă, Pascalopol va purta povara unei sinucideri al cărei autor moral este chiar el. Utilizarea verbului poate proiectează discursul în sfera dubitativului, a lui este posibil care implică un scenariu ipotetic ce se poate concretiza tragic dacă răspunsul nu este afirmativ. Protocolul final reia ideea unei singure posibilități de a rezolva problema financiară a avocatului. Documentul, după inițiativa redactării, se integrează în categoria scrisorilor inițiale, deoarece soțul Olimpiei este declanșatorul comunicării.

În capitolul X descoperim o altă scrisoare, redactată aproximativ în aceeași modalitate, dar adresată de un aparent amic, de fapt Stănică Rațiu, domnului Giurgiuveanu căruia i se atrage atenția cu privire la imoralitatea de a adopta o femeie de 20 de ani, doar dintr-un capriciu erotic. Scrisoarea este abominabilă, dezvăluind o minte complexă capabilă de intrigi iscusite care să genereze câștiguri financiare substanțiale, directe sau indirecte, avocatului. Epistola face parte din categoria corespondenței private, deoarece surprinde probleme cu un puternic caracter personal. În acest caz, stilul abordat este unul simplu, dar cu multe sugestii și constrângeri la nivel atitudinal și comportamental. Deși formula inițială are reverențiozitatea clasică a unui protocol incomplet, contextul se dezvoltă lipsit de protocolaritate pe baza

unui discurs la pers. I.: *sunt informat că intenționezi să adoptezi pe fiica dumitale vitregă.* Utilizarea pronomului personal de politețe la pers. a II-a coroborat cu discursul la pers. I sugerează amestecul de familiaritate și respect, în fapt o mixtură de dispreț și apreciere. Stănică își înștiințează destinatarul cu privire la faptul că știe de hotărârea de adopție pe care intenționează să o pună în practică și cu privire la faptul că va lua toate măsurile ce-i stau în putință să oprească această decizie luată pe fondul senilității bătrânului. Dispoziția sa este categorică: *caută-ți o femeie mai în vârstă pentru slăbiciunile erotice* și că toate aceste așa-zise aventuri galante vor ajunge la urechile surorii sale, Aglae Tulea. Formula finală proiectează această epistolă în categoria celor anonime, însă cititorul descoperă atât din structura discursului, cât și din desfășurarea epică faptul că este același virulent și fățarnic, Stănică Rațiu.

O altă corespondență interesantă este între Felix Sima și Otilia Mărculescu. Acesta îi scrie fetei în urma plecării ei la Paris împreună cu Pascalopol. Tânărul se află într-o degingoladă afectivă și nu știe ce să mai creadă. Această scrisoare se încadrează în categoria textelor private, din categoria celor de dragoste, fiind redactată într-un stil simplu, cu un lexic lipsit de emfază, foarte clar. Protocolul inițial trădează afecțiunea îndrăgostitului prin utilizarea adjectivului dragă. Conextul sintetizează plecarea întempestivă a fetei, chiar hoțescă, care a generat declinul sufletesc al lui Felix. Timiditatea personajului, dar mai ales nesiguranța lui, este evidențiată de structura *mă iubești sau nu mă iubești, mi-e frică să te mai întreb.* Totuși, acesta se mobilizează, idee sugerată prin construcții precum: *cred iarăși în tine sau mă voi ține de cuvânt.* Ultima frază este una foarte concisă și sugerează atitudinea rece a tânărului față de unchiul său și faptul că scrisoarea nu era menită să radiografeze situația tuturor celor cunoscuți, ci pe cea personală: *Moș Costache e sănătos.* Protocolul final are rolul nu de a marca încheierea discursului, ci mai ales de a sugera o minimă detașare asociată cu dezamăgirea.

Un caz interesant este scrisoarea cu emițător colectiv adresată Otiliei. Cu toate acestea, ea este redactată la inițiativa lui Stănică deoarece relațiile dintre membrii clanului Tulea și tânără se depreciaseră destul de tare și aceștia căutau o cale de îmbunătățire a situației. Epistola are același stil simplu de redactare, fraza este scurtă și concisă, este folosită persoana I, plural, cu scopul de a se disimula implicarea întregului grup. Protocolul inițial



cuprinde salutația construită din adjectivul *scumpa*, pronumele posesiv la pers. I, număr plural, *noastră* și substantivul nume propriu *Otilia*. Contextul exprimă bucuria semnatarilor cu privire la faptul că fata se află la Paris unde se poate recrea, că le este dor de ea și de Pascalopol.

Tot acum receptorii nu scapă momentul ca să-și ceară scuze pentru cele întâmplate. În cadrul protocolului final, pronumele posesiv la persoana a II-a, numărul plural *ai voștri*, urmat de semnăturile emitenților, are rolul de a atrage atenția asupra apartenenței fetei la acest grup-familie.

S-au identificat în text și scrisori ce se integrează în categoria corespondenței oficiale. Leonida Pascalopol este cel care redactează două astfel de texte adresate unei instituții bancare cerându-i să deschidă un cont de 100000 de lei pe numele Otiliei Mărculescu, iar într-o altă scrisoare cere Băncii Agrare să înștiințeze pe fată de existența creditului.

Prima este o scrisoare inițială, pe când cea de-a doua este una de intervenție în favoarea orfanei. Ambele folosesc protocolul inițial cunoscut, consemnându-se locul și data, București, 9 octombrie 1910 și formula de adresare: *Onor. Banca AGRARĂ*. Notificația prezentă în contextul discursului celor două face referire la intenția emitentului de a deschide un cont sau la dorința de a fi anunțată o terță persoană despre existența pe numele ei a unui cont.

Dispoziția se concretizează în dorința ca noua clientă să beneficieze de aceleași condiții avantajoase, iar clauza prohibitivă are în vedere caracterul strict secret al acestei acțiuni. Protocolul final exprimă condescendența expeditorului față de relația pe care acesta o are cu instituția bancară: *Cu deosebită stimă, Leonida Pascalopol*. Scrisoarele sunt scrise într-un stil moderat, caracterizându-se prin eleganță, iar terminologia specific juridică și structura exactă a scrisorii sugerează faptul că emitentul este o persoană cu o educație superioară.

Stănică Rațiu, pe care l-am putea numi epistolierul romanului deoarece crede cu adevărat în puterea de persuasiune a acestui tip de document, mai redactează o scrisoare adresat tocmai soției sale,

Olimpia, căreia îi cere divorțul. Aceeași tipologie, aceeași structură, aceleași intenții, doar se schimbă problematica abordată. Într-o scrisoare ce se încadrează în categoria corespondenței private, redactată în stil simplu, emitentul consideră că trebuie să comunice consoartei și în scris ceea ce susținuse și oral - divorțul.

În esență, aspectul sus menționat constituie notificația textului propriu-zis, expoziția notează imposibilitatea avocatului de a avea copii, iar sancțiunea consemnează faptul că soția nu și-a urmat consortul la domiciliul conjugal.

Coroborarea evidențiază faptul că cei doi ar trebui să se înțeleagă de comun acord și fără zgomot, iar formula finală marchează detașarea bărbatului care scrie: *Vă salut cu mult respect*.

Este lesne de descoperit faptul că scrisoarea, la începutul sec. al XX-lea, face parte din viața de zi cu zi a comunității umane. Ea este forma de comunicare uzitată pe scară largă pentru transmiterea eficientă a informațiilor sau intențiilor unui emitent. Se folosește intens, deservind tot felul de interese de la cele mai serioase la cele mai meschine.

Bibliografie:

- Călinescu, George, *Enigma Otiliei*, Ed. Litera, București, 2001.
 Irimia, Dumitru, *Introducere în stilistică*, Editura Polirom, Iași, 1999.
 Milică, Ioan, Morcov, Gabriela-Iuliana, *Scrisul epistolar românesc: o perspectivă cultural-retorică I-II*, în *Diacronia*.
 Zafiu, Rodica, *Păcatele limbii: stilul epistolar în România literară*, nr. 1, București, 2001.
 Zafiu, Rodica, *Stiluri epistolare, în Diversitate stilistică în româna actuală*, Editura Universității din București, București 2001, p. 179–192.



prof. Cătălin POPA

Adventul, timp de așteptare, bucurie, speranță...

În Biserica catolică, Adventul marchează începutul fiecărui an liturgic. Acest cuvânt, de origine latină, înseamnă „venire”, „sosire”. Este vorba despre venirea lui Isus. Adventul are o dublă semnificație: creștinii se pregătesc pentru solemnitatea Crăciunului, în care se sărbătorește prima venire în lume a Fiului lui Dumnezeu, dar, în același timp, se așteaptă și cea de-a doua venire a lui Isus, de la sfârșitul timpurilor. Adventul este un timp de pregătire spirituală care începe cu patru duminici înainte de solemnitatea Nașterii Domnului. Deși este un timp de veghere, bucuria este nota predominantă în Advent. În acest timp, în multe biserici creștine, se obișnuiește să se pună o coroană din crenguțe de brad pe care sunt așezate patru lumânări, care sunt aprinse succesiv în cele patru duminici din timpul Adventului. Ramurile verzi de brad semnifică speranța și viața veșnică. În ceea ce privește lumânările, există diferite tradiții cu privire la semnificația religioasă a fiecăreia dintre ele: prima lumânare este numită și lumânarea profetului deoarece amintește profețiile din Vechiul Testament despre venirea lui Mesia și invită la speranță; a doua este lumânarea Betleemului, cetatea în care, după cum a profetizat Miheia, s-a născut Mesia, Mântuitorul tuturor. A treia este numită lumânarea păstorilor. Ei au fost primii care au primit cu bucurie vestea nașterii Domnului. A patra este lumânarea îngerilor; trimiși din cer, ei au adus vestea că Dumnezeu îi iubește pe toți oamenii. Astfel, aceste lumânări evocă anumite momente din istoria mântuirii care au pregătit venirea lui Mesia. Coroana de Advent nu este un element de decor, dar are o funcție religioasă: ea ne introduce treptat în misterul Crăciunului, ne ajută să ne pregătim mai bine pentru sărbătoarea Nașterii Domnului, ne invită să ne unim



în rugăciune, arată că Isus este adevărata lumină care învinge întunericul și păcatul.

Adventul este timpul unui nou început de drum. Avem ocazia să privim în sufletele noastre, să ne curățăm gândurile și inimile de păcate și să-l primim pe Pruncușorul Isus în sufletele noastre pentru a ne mântui. Timpul Adventului este și un prilej să medităm la marele mister al Întrupării Fiului lui Dumnezeu și să ne rugăm mai mult. Rugăciunea ne oxigenează viața. A ne ruga înseamnă a ne înălța

privirea spre Dumnezeu, a-i vorbi și a-l asculta, a înțelege că nu suntem singuri. Fiecare zi din Advent ar trebui să ne îmbogățească sufletește și să ne ajute să conștientizăm mai bine misiunea și scopul nostru pe pământ.

Adventul este și un timp al speranței. Dumnezeu ne-a creat după chipul și asemănarea lui, este aproape de noi, face parte din istoria noastră, ne așteaptă cu răbdare să ne adresăm lui și să acceptăm un dialog cu el. Adventul este un timp de veghere, dar

și un timp de bucurie. Ne bucurăm pentru că celebrăm cel mai mare cadou pe care Dumnezeu l-a făcut omenirii: l-a dăruit pe Fiul său, pentru mântuirea fiecăruia dintre noi. Crăciunul ne invită să ne bucurăm și să-l primim pe Pruncul Isus, asemenea păstorilor și magilor.

Adventul este și va fi o binecuvântare pentru fiecare dintre noi, atâta timp cât nu lăsăm ca obiceiurile, luminile, cadourile, distracțiile și agitația să înăbușe această sărbătoare. Acestea sunt frumoase și utile, dar numai dacă nu ne împiedică să-L întâlnim pe cel sărbătorit, pe Isus Cristos. Numai atunci bucuria Crăciunului, bucuria întâlnirii cu Isus nu va înceta odată cu trecerea sărbătorilor.

prof. Cristina MATE



Fiche pédagogique - Éducation interculturelle contemporaine

Aperçu: (présentez en 2-3 phrases le but de l'activité)

* Cette activité a pour but de rendre les apprenants conscients de l'importance des préjugés dans la vie quotidienne, à travers le dialogue entre les cultures et les générations. En outre, ils pourront décrypter les messages transmis par les médias et s'y rapporter d'une manière plus avisée, tout en mettant l'accent sur leur sens critique.

Objectifs:

* Mieux comprendre les concepts de préjugés et de stéréotypes;

* Développer la capacité d'analyse et de synthèse des apprenants;

* Stimuler l'esprit collaboratif par le respect et la tolérance envers les autres;

Compétences développées:

* **Savoir:** Connaître les définitions actuelles de la discrimination, de l'altérité, du préjugé et du stéréotype positif et négatif;

* **Savoir-faire:** Identifier les manifestations concrètes de ces termes dans des reportages contemporains;

* **Savoir-être:** S'avérer plus ouvert et plus tolérant envers nos proches.

Déroulement:

* Demandez aux participants de regarder attentivement la vidéo annexée et en relever la visée. Ensuite distribuez-les en groupes de 2-3 personnes et indiquez-leur de donner une définition propre des deux concepts-clés et des deux autres concepts connexes: altérité et discrimination, accompagnée d'un symbole (dessin/ lettre/ logo etc.).

* Après avoir consulté les définitions proposées dans le dictionnaire Larousse, invitez-les à revenir sur leur pas et de vérifier la validité de leur propos à un second visionnage de la capsule vidéo.

Pour une meilleure compréhension de celle-ci, ils feront les exercices 1-4 séparément, étape suivie par une mise en commun rapide sur le tableau intelligent et des précisions sur certains aspects liés au cadre de l'Union Européenne et des pays

membres pris en compte, du monde professionnel et de la société en général.

Compte-rendu et évaluation:

* S'asseoir dans un cercle et présenter aux autres participants les produits de leur travail en équipe, tout en précisant les difficultés à surmonter du point de vue de la terminologie, de la représentation imagée ou de la négociation des opinions de chacun.



Matériel: Des ressources en ligne disponibles ici:
<http://eduactive.info.free.fr/spip.php?article27>

* Répondre à plusieurs questions: Qu'est-ce qui a été le plus facile à mettre en place? Quels défis sont à relever quand on parle de stéréotype culturel géographique?

La capsule vidéo a-t-elle facilité la compréhension des concepts? Comment faut-il formuler des définitions? Est-il nécessaire d'avoir un leader dans un groupe ou il suffit de prêter l'oreille aux autres?

Quels sont les bénéfices/ les inconvénients pragmatiques des préjugés? Quelle attitude adopter face aux stéréotypes de genre/ sexe/ âge/ confession/ ethnie/ race/ option politique etc.?

prof. Paula PETREA

Basmul crengian, o metaforă a eternei deveniri

„Textul e asemenea labirintului lui Dedal: îl închide în el pe autorul său, iar când lectorul își asumă acel text devine și el captiv” (Umberto Eco).

Fără doar și poate, actul lecturii basmelor lui Ion Creangă se constituie într-un ritual de reflecție pe seama condiției umane, iar creația „Povestea lui Harap-Alb” solicită o astfel de lectură plurală, aceasta putând fi receptată drept un „basm al Ființei”.

Atât Mircea Eliade, cât și C. G. Jung susțin ideea că omul se construiește pe axa eu-sine, că el resimte nevoia firească de re-centralizare, or literatura oferă perspectiva unui „drum spre centru”. Basmul cult supus analizei nu face excepție de la această condiție. Comentând în termenii lui Michel Meyer, acest text literar devine „un răspuns deghizat” la întrebarea „de ce existăm”, o alegorie a dobândirii conștiinței de sine, a eliberării omului de propriile tare sau a redobândirii purității sale originare. Astfel, eroul central Harap-Alb trece succesiv prin condiția de novice, de neofit și, finalmente, de om total. Periplul său inițiativ coincide cu calea re-găsirii centrului oricărei ființe.

Inițial, naratorul îl ipostaziază pe Harap-Alb sub imaginea unui novice, protagonistul basmic fiind mezinul unui crai ce nu se depărtează prea mult de condiția unui flăcău humuleștean din vremea autorului, aflat la cumpăna dintre copilărie și maturitate. Acesta este însă predestinat să ajungă un monarh luminat peste regatul unchiului său, Verde Împărat, care nu avea moștenitori la tron pe linie masculină. Odiseea sa începe încă din interiorul spațiului sacru al casei părintești: fiul cel mic trebuie să dovedească puterea curajului în proba trecerii podului vegheat de tatăl deghizat, după ce frații săi mai mari eșuează. Ca orice treaptă inițiativă, această primă probă este precedată însă de o pregătire ritualică. Mai întâi, călătorul este pus în situația de a deosebi aparențele de esență și de a ilustra răbdarea, blândețea, milostenia, adică noblețea launtrică față de alteritate, virtute cizelată în interiorul familiei. Chiar dacă Harap-Alb nu intuiește esența divină a Sfintei Duminici, acesta o miluiește pe bătrâna gârbovită cu un bănuț, indiciu al predispoziției sale de a face bine în lume, o calitate imperios necesară,

căci: „puterea milosteniei și inima ta cea bună de ajută”, îi mărturisește personajul mistagog. Nicio faptă bună nu rămâne nerăsplătită. Drept consecință, fiul este sfătuit să ia calul, hainele și armele din tinerețea tatălui, ideea pe care se articulează mesajul basmului fiind aceea că doar prin perpetuarea valorilor spirituale și materiale de la o generație la alta lumea își poate păstra nealterată coerența și frumusețea. Noua generație trebuie să se clădească pe cea vetustă, pe o transmitere a adevăratelor valori din tată în fiu.

În formarea eroului, trecerea podului semnifică desprinderea de vârsta naivă a copilăriei și confruntarea cu ispitele și păcatul, în plan simbolic, podul relevând trecerea de la profan la sacru, de la viață la moarte. Ieșit din mediul ocrotitor al familiei, Harap-Alb se afundă într-o pădure similară cu chiar capcanele vieții, fiindcă maturizarea se împlinește prin depășirea unor obstacole. Aici, el săvârșește o primă abatere, deoarece ignoră povața părintească de a se feri de omul spân, fapta sa fiind o simbolică reiterare a păcatului originar.

De aici, discursul narativ dezvoltă paradigma unui adevărat labirint prin care eroul va trece pentru a se elibera de tarele sale și de a-și regăsi propriul centru. Călătoria sa launtrică, prin descoperirea de sine, presupune asumarea suferinței și ascultării. În cheie simbolică, motivul fântânii semnifică o regresivitate „ad uterum”, o reîntoarcere la starea pură a ființei, în timp ce elementul acvatic sugerează lumina conștiinței prin care călătorul ia act de dualitatea caracterului, care circumscrie bunătatea, curajul, dar și egoismul, furia, ignoranța, rostul omului fiind acela de a se elibera de latura sa infernală. Loialitatea, răbdarea, toleranța și generozitatea vor alcătui firul Ariadnei care îl va ajuta pe călător în odiseea sa inițiativă. Încercările grele la care Spânul îl supune pe Harap-Alb, și care amintesc de mituri consacrate în cultura umanității (mitul lui Tezeu care a învins Minotaurul, muncile lui Hercule, mitul lui Prometeu), au menirea de a-l învăța pe erou care sunt adevăratele valori materiale și spirituale ale lumii prin care omul poate accede la starea paradisiacă. De pildă, salatele din Grădina Ursului sugerează restituirea unui Eden terestru, iar pietrele prețioase ale cerbului solomonit, redarea frumuseții estetice și a veșniciei. Ele sunt un indiciu al Binelui, al Frumosului și Adevărului, triadă ce



Școala - un popas evolutiv

conferă organicitate lumii, transformând haosul în cosmos. Prin corelație cu aceste valori, Harap-Alb dovedește, treaptă cu treaptă: spiritul de sacrificiu (episodul ocrotirii ceremonialului nupțial al furnicilor), hărnicia (construirea unui adăpost pentru albine), simțul toleranței și al prieteniei, stăpânirea impulsurilor prin asceza inversă (proba ospățului pantagruelic), vigilența (supravegherea fetei de împărat), îndemânarea (alegerea macului de nisip) sau iuțea (aducerea obiectelor magice). De asemenea, desăvârșirea sa este încununată de cunoașterea morții ritualice, o eliberare de starea profană echivalentă cu o coborâre Ad Inferos din care eroul se salvează prin iubire, cucerind astfel eternitatea.

În sinteza acestor idei, basmul cult „Povestea lui Harap-Alb” se convertește într-o veritabilă lecție de pedagogie despre ce înseamnă re-găsirea centrului ființei noastre. Toate încercările grele prin care protagonistul trece au rolul de a-l purifica de latura sa profană și de a-i conferi un statut singular și superior, girând frumusețea și coerența lumii.



prof. Elena-Loredana CERNAT

În copilărie, ne „înfingem” rădăcinile și începem să ne construim drumul. Pășim spre necunoscut și descoperim viața și grandoarea ei prin ochii călăuzelor. Ele ne arată calea, ne înmânează „lumânarea” și ne împing în față, lăsându-ne să „gustăm” din trăirile bune, dar și rele ale voiajului nostru.

Pentru fiecare, totul se scurge într-o clepsidră, ajungând la final să culegem roadele strădaniei noastre. Ce este viitorul cu adevărat și unde ne duce? Spre bine, spre fantezie? Sau către rău și neputință?

Nu știm, căci el poartă un mănunchi de necunoaștere și de neașteptat. În sinea lui, este rezultatul adrenalinei ce ne-o oferă necunoscutul, cât și al curiozității, tot timpul întrebări despre „Ce va fi?”, „Cum va fi?”, „Ce se va întâmpla?” zburându-ne mintea în îndepărtate meleaguri. Când suntem mici, pășim sfioși în noua noastră „casă” - școala.

Ea se preface într-o școală... un popas spre viitor, lăsându-ne să călătorim prin diferite împărății: ale istoriei, ale geografiei, locuri împrejmuite de cunoștințe și informații, dar și de noi prietenii, emoții și frumusețe. Fără ea, nu am putea înțelege viața, nu ne-am putea desprinde de „sol” și cutreiera către scopul nostru pe pământ.

Profesorii sunt asemenea unor ghizi. Ei ne văd ca pe diferite flori, crescând în aceeași grădină, dar care trebuie îngrijite diferit. Ne oferă înțelepciune, creativitate, bunătate și ne ajută să răsărim, ajungând să fim mângâiați de soare, astfel transformând semințele în plante lucitoare ca niște magicieni pricepuți.

Școala devine un popas spre viitor, un pas spre împlinire și chiar baza unui drum ales cu grijă de călăuze!

prof. Andreea - Laura ȘUHAN

Cuvântul și carele de foc, o poetică a ființării

Anul 2023 a adus în atenția lectorilor băcăuani o nouă creație a scriitorului locului, Ion Fercu, alături de un alt eu creator cunoscut cititorilor, Marius Manta, *Cuvântul și carele de foc*. O aventură subiectivă în poetica ființării, publicată la editura Eikon din București.

Așa cum afirmă însuși Marius Manta: „Am venit în fața Cuvântului pentru noi și pentru bucuria de a aduce în același loc științe conexe precum literatura, religia, psihologia, filosofia, antropologia, științele exacte ș.a.m.d. Am preferat apoi să nu prestabilim o anumită arhitectură, încredințându-ne întru totul șanse și speranței că până la urmă se va naște ceva în afara artificialului. Deși probabil împănat ici-colo și cu ceva firimituri don quijotești, schimbul de replici și impresii anunțat se dorește până la urmă o fotografie credibilă – deși subiectivă – asupra câtorva realități din lumea literaturii și culturii universale.”, cartea constituie un amalgam cultural, în care disciplinele și-au dat mâna în acest dans al interpretărilor care gustă din potirul zeilor. Această creație (sur)prinde lectorul pagină cu pagină, cucerindu-l cu fiecare cuvânt, făcându-l parte a ființei din ziua cea Dintâi.

Titlul cărții trimite lectorul în *illo tempore*: „La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era întru început la Dumnezeu. Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut...” această metaforă a cuvântului păstrează, în esența ei, sensul abscons care îndeamnă la o călătorie spirituală, spre sine ce dezvăluie însăși iubirea aproapelui și sinelui, de ce nu? Un motto, aparținând lui J.W. Goethe: „Văd venind vremea în care Dumnezeu nu se va mai bucura de ea și va trebui să frământare iarăși totul pentru o creație regenerată.” îndrăznește să trezească ființa umană din somnul ignoranței și al neștiinței de sine și de ceilalți. De la aspectele tematice multiple, punctând aici mitologia, psihologia, filozofia, religia, muzica, antropologia, melancolia, depresia, speranța, imaginarul la personalități ale acestui

tărâm al culturii, Cioran, Bacovia, sau chiar concepte, precum: lene, minciună, fericire, eșec, absurd, copilărie, inocență, credință, libertate, dublul, cartea atrage atenția și prin conținutul enciclopedic și comprehensiunea complexă. La fiecare (re)lectură, cititorul descoperă noi signaletici care fuseseră lăsate în umbră la o privire anterioară. Dihotomia operei este clară: nu se rezumă la a fi doar o creație literară, ci inserează în filonul său și universul interior al ființei omenești cu toate suișurile și coborâșurile ei, îndemnând receptorul să călătorească în Paradisul mitologic, să nu ezite să-și pună întrebări și să-și valideze concepția despre existență.

De la viață și prozaismul ei, se ajunge treptat la filosofia vieții, cartea rămânând un nex între semnificat și semnificant, între lumea concretă și cea a Ideilor pure, între exterior și interior, între fanic și criptic.

Totuși, așa cum afirmă însuși filosoful Schopenhauer: „În afară de om, nicio ființă nu se miră de propria-i existență.”, această carte vine cu răspunsuri asupra existenței pe care cu toții le căutăm în decursul călătoriei noastre, deoarece profunzimea existenței nu este tangibilă niciodată, ci lasă loc explorărilor multiple.

Dialogul socratic rămâne acasă în arhicunoscuta triadă: literatură, cultură și filosofie și îndeamnă la o privire din și spre interiorul ființei, reușind să suscite un interes major asupra dorinței de a nu ajunge la final, așa cum spunea scriitorul Dan Perșa: „După ce-și ia canon să scrie un roman, romancierul le spune cititorilor: dacă nu aveți altceva mai bun de făcut, citiți, rogu-vă, cartea aceasta. Dar cititorul are mereu ceva mai bun de făcut. Însă, în ce privește «Cuvântul și carele de foc – o aventură subiectivă în poetica ființării», în care Marius Manta îl provoacă pe Ion Fercu să răspundă la diverse întrebări, rugămîntea de lectură opțională către cititor nu-și mai are rostul. E un imperativ: lăsați orice aveți de făcut și citiți!”

prof. Vasilica TEMELIE



Importanța actului de comunicare în culturi înalt contextuale

- studiu pe text -

„Baba a dat cu piciorul într-o rachetă de lemn, așezată pe prelată:

- Ce mai afaceri!

Generalul Taheri a reușit să zâmbească în același timp trist și înțelegător, a oftat și l-a bătut pe Baba pe umăr:

- Zendaği migzara, a spus. Viața merge înainte. Apoi și-a întors privirea spre mine: Noi, afganii, avem o înclinație spre exagerare, bachem, și am auzit despre mulți oameni cărora li se aplică necugetat eticheta de măreți, dar tatăl tău aparține unui grup restrâns care chiar o merită.

Acest mic discurs mi s-a părut că seamănă cu costumul lui: din calea-afară de purtat și cu un luciu nefiresc.

- Mă flatați, a spus Baba.

- Nicidecum, i-a răspuns generalul, plecându-și capul și punându-și palma pe piept, în semn de supunere. Fiii și fiicele noastre trebuie să cunoască moștenirea spirituală pe care o primesc de la părinți.

S-a întors spre mine:

- Îți apreciezi tatăl, bachem? Îl apreciezi cu adevărat?

- Balay, sahib general, da, îl apreciez, i-am spus, dorindu-mi, în sinea mea, să nu-mi mai spună „copilul meu“.

- Atunci, te felicit, ești pe cale să devii bărbat, a zis, fără urmă de ironie sau glumă, fără intenția unui compliment făcut cu aroganță.

- Padar jan, ai uitat să-ți bei ceaiul. Vocea unei tinere femei. În spatele nostru stătea o frumusețe cu șolduri înguste, păr mățos de culoarea cărbunelui; în mână ținea un termos deschis și un pahar de plastic. Am clipit, iar inima și-a grăbit bătăile. Avea sprâncene groase, negre, care se îmbinau ca aripile unei păsări în zbor și un nas grațios, în vânt, așa cum trebuie să fi avut printesele persane din vechime ..."

Vânătorii de zmeie - Khaled Hosseini

Faptul că orice act de comunicare posedă un trecut, un prezent și un viitor imprimă oricărei comunicări o viziune de origine tranzacțională, însoțită de o perspectivă dinamică. Aceasta presupune cauze care se află într-un trecut mai apropiat sau mai îndepărtat, interrelaționare bazată pe experiență și orientarea conștientă către o posibilitate viitoare de comunicare.

În virtutea acestor considerații generale, am ales să ilustrăm câteva dintre conceptele referitoare la comunicare plecând de la un pasaj extras din romanul *Vânătorii de zmeie* al prozatorului contemporan de origine afgană, Khaled Hosseini.

Fragmentul propune lectorului viziunea unei culturi înalt contextuale, întrucât comunicarea se bazează pe o mulțime de formule de politețe (sahib general, padar jan), utilizarea formei de persoana a II-a plural a verbului în adresarea către o singură persoană, marcă a politeții (mă flatați) expresii nuanțate, care depind de interlocutor și de contextul comunicării (bachem - copilul meu, apelativ cu care i se adresează pentru întâia oară când vede tânărul respectiv, subliniind, astfel, diferența de vârstă).

Comunicarea favorizează demersul intuitiv, limbajul complex, abordarea calitativă (*am auzit despre mulți oameni cărora li se aplică necugetat eticheta de măreți, dar tatăl tău aparține unui grup restrâns care chiar o merită/ Fiii și fiicele noastre trebuie să cunoască moștenirea spirituală pe care o primesc de la părinți*), indivizii implicându-se emoțional în mod profund (a zis, fără urmă de ironie sau glumă, fără intenția unui compliment făcut cu aroganță. / plecându-și capul și punându-și palma pe piept, în semn de supunere).

Actul de comunicare ce are loc între cei trei bărbați este o dovadă a existenței unei culturi formale, căci raporturile dintre ei sunt ierarhice și procedurale, insistând pe respectarea unor norme și reguli de comportament stricte.

Relațiile sociale sunt protocolare, întrucât apelarea se face prin cuvinte ce se constituie în deictici ai poziționării profesionale - Generalul Taheri, sahib general. Comunicarea ține de etichetă, căci modul de adresare este ceremonios nu doar la nivelul unor maturi care se întâlnesc pentru prima dată în viață, uniți fiind de sentimentul apartenenței la același neam, afgan, -Baba, tatăl protagonistului, și Generalul Taheri, ci, mai ales, la nivelul relaționării dintre părinți și copii-Baba și Padar jan (dragă tată).

În egală măsură, actul de comunicare devine dovada vie a unei culturi expresive care utilizează mijloace de comunicare cu mare impact în registrul emoțional, fie că este vorba de comunicare paraverbală (a oftat, modularea vocii reperabilă în

Literatură și ideologie în România comunistă

suita de interogații: *Îți apreciezi tatăl, bachem? Îl apreciezi cu adevărat?*) sau nonverbală (apropiere spațială, atingeri, privire directă, insistentă, gesturi demonstrative- să zâmbească în același timp trist și înțelegător/l-a bătut pe umăr). Așadar, semnificațiile întregului schimb verbal se construiesc prin acțiunea concomitentă a mai multor canale de comunicare.

Respectul față de interlocutor se transmite nu doar prin recunoașterea verbală a faptului că interlocutorul face parte dintr-un grup de oameni măreți, ci și prin canalul vizual, la nivel nonverbal (plecându-și capul și punându-și palma pe piept, în semn de supunere). Apartenența generalului la o generație considerată vetustă de către personajul narator, dar și statutul său financiar mai puțin fericit sunt scoase în evidență de aprecierea pe care naratorul o face referitor la vestimentația generalului costumului lui: din calea-afară de purtat și cu un luciu nefiresc.

Dialogul dintre cele două personaje masculine atestă apartenența lor la o cultură caracterizată prin masculinitate - valorile dominante în societate sunt succesul și prosperitatea (*Fiii și fiicele noastre trebuie să cunoască moștenirea spirituală pe care o primesc de la părinți. / faptul că tânărul își apreciază cu adevărat tatăl este o condiție sine qua non a devenirii sale ca bărbat, prețuirea moștenirii dobândind un rang însemnat*).

Etnocentrismul poate fi reperabil la nivelul actului de comunicare prin faptul că, într-un târg de produse second-hand din America anilor 2000, personajele folosesc termeni din afgană - sahib, Padar jan, balay, Baba, zendagi migzara, fie pentru a -și păstra identitatea într-un spațiu cultural străin la ale cărui valori nu aderă, cultura americană fiind tot ceea ce, în general, culturile musulmane nu sunt și întărind ideea că propria cultura prezintă cel mai bun mod de a trăi viața.

Prin urmare, actul de comunicare dintre cei trei protagoniști constituie astfel schimb de informație, negociere, mijloc de etichetare și de validare a valorii, de postulare a unei identități etnice.

prof. Roxana ROȘU

Regimul comunist din România a însemnat intervenția și controlul politicului asupra tuturor comportamentelor vieții prin constrângere. Cultura și literatura au avut un rol fruntaș în arsenalul de dominație, fiind politizate și subordonate puterii. Nu puteau fi distribuite texte care să nu fie verificate, după alte criterii decât cele estetice sau jurnalistice. Regimul era un dirijor fără de seamă al condeiului. Stalinismul este, fără îndoială, ideologia ce și-a pus amprenta asupra tuturor aspectelor definitorii pentru oameni. Această perioadă a reprezentat un regim bazat pe control asupra existenței, de la viața familială până la cea socio-culturală.

Cele patru decenii ale comunismului au influențat considerabil literatura, având ca scop conturarea mentalității pe baza acestuia și manipularea de conștiințe. Au fost convenite trei repere pentru această perioadă, în funcție de intensitatea și caracteristicile regimului politic:

1. Etapa stalinistă (1948-1964);
2. Etapa relativei liberalizări (1964-1971);
3. Etapa comunismului naționalist (1964-1989).

Astfel, prima etapă restrânge literatura la lucrări ce promovau și susțineau ideologia de partid. Rafturile librăriilor, bibliotecilor și chiar ale caselor încep să se lipească de nume semnificative și apreciate, precum Vasile Alecsandri, Grigore Alexandrescu, Ion Agârbiceanu, Dimitrie Anghel, Nicolae Bălcescu, Lucian Blaga, Dimitrie Bolintineanu, Dimitrie Cantemir sau Mihai Eminescu. Din ianuarie 1948, Tudor Arghezi este însuși scos din literatură, împreună cu volumul „Una sută poeme”. În spiritul acestui program, lucrările eliminate au fost etichetate drept „snoabe”, „morbide” sau „decadente”.

Astfel, renumiții scriitori au resimțit profund limitarea exprimării și îngroparea eforturilor depuse de-a lungul timpului pentru îmbogățirea perspectivei și științei omului. Aceștia nu s-au prefăcut indiferenți, arătându-și nemulțumirea, dar răzvrătirea și opunerea lor nu a trecut neobservată, sfârșind întemnițați. Literatura adoptată în această perioadă a fost denumită prin formulele „proletcultism” și „realism socialist”, formule preluate din Uniunea Sovietică.

Proletcultismul face referire la organizația militară Proletcult („cultura proletară”), organizație „muncitorească cultural-educativă cu caracter de masă”. Înființată în Rusia în 1917, aceasta avea un caracter mai mult avangardist, bazându-se pe o artă nouă, desprinsă de tradiție și moștenire. Ajunge să aibă un număr din ce în ce mai mare de filiale și să îl constrângă pe Lenin să o lichideze în 1932.

Odată cu desființarea acesteia, Partidul Comunist al Uniunii Sovietice impune realismul socialist. Aceasta se caracterizează prin dorința de a elimina în completitudine vechea societate printr-un spirit critic ascuțit.

Cu toate că stalinismul a condus la arderea și confiscarea creațiilor literaturii românești interbelice, așa cum s-a întâmplat cu biblioteca lui E. Lovinescu, anumiți scriitori au reușit să se integreze în literatura tolerată, numărându-se printre ei G. Călinescu cu scrierea *Bietul Ioanide* (1953), Marin Preda cu *Moromeții* (1955, volumul 1) sau Petru Dumitriu cu *Cronică de familie* (1956).

Proza și poezia din timpul stalinismului s-au conturat prin temele antiimperialiste, ilustrând rolul partidului în lumină pozitivă, viața omului „nou” sau transformările agriculturii și industriei.

Etapa „relativei liberalizări” a însemnat diminuarea controlului regimului totalitar asupra scrierilor ce au fost folosite drept instrument de propagandă în etapa anterioară. Deși tema partidului glorios nu mai era impusă, existau în continuare scrieri ce o susțineau.



Eugen LOVINESCU



Marin PREDA

Cea din urmă etapă, a comunismului naționalist, s-a folosit de literatură pentru justificarea politicii ceaușiste și noul tip de revoluționar, respectiv pentru legitimarea regimului politic comunist.

În cele din urmă, putem observa puternica influență a stalinismului asupra culturii, având ca scop fabricarea „omului nou”, lipsit de memorie culturală, ce a fost despărțit în mod brutal de trecut, dorindu-se construirea unei alte identități, bazată pe ideologia de partid. Stalin numea scriitorul un „inginer al sufletelor”, motiv pentru care arta în scris a jucat un rol important în manipularea individului.

Bibliografie:

1. Manolescu, Nicolae, *Realismul socialist. Literatura nouă în „Vatra”*, 9-10, 2004;
2. Negrici, Eugen, *Literatura română sub comunism*, Editura Fundației PRO, 2002.

Ioana - Beatrice STOLERU
prof. coord.: Loredana - Mariana DABIJA

L'histoire derrière la photo



Comment tout a commencé...

Pendant le camp européen de l'été 2023, j'ai vécu certains des meilleurs moments de ma vie, mais aussi certains des plus drôles.

Sur les photos ci-jointes, vous pouvez voir un groupe d'amis se rendant au métro, mais je vous assure qu'il y a beaucoup plus derrière cette image qu'il n'y paraît.

Tout a commencé lors de notre séjour à Prague, où après une journée extraordinairement fatigante, à une heure assez tardive, nous nous sommes aventurés dans la vieille ville où nous devions dîner.

Après avoir longtemps cherché un endroit ouvert, fatigués, affamés, car tout le monde sait que "You're not you when you're hungry", l'heure était un peu avant minuit.

C'est alors que nous avons décidé, affamés, de nous rendre à l'hôtel, pour lequel nous devons prendre le métro. Comme il ne restait que cinq minutes avant minuit, heure à laquelle le dernier métro devait partir de la station, nous avons commencé à courir aussi vite que possible sur les escaliers mécaniques déterminés.

Ce qui est drôle et incroyable, c'est que nous avons oublié de prendre nos billets, et que nous avons dû remonter les escaliers que nous avons descendus pour prendre nos billets. Maintenant que vous connaissez le contexte, les photos affichées révèlent le moment où, malgré tous les problèmes et les nerfs, la plateforme de médias sociaux BeReal n'aurait pas pu trouver un meilleur moment que 11 h 59 pour publier sa photo quotidienne.



Nous nous sommes donc arrêtés de courir à nouveau pour prendre ces photos incroyables qui, malgré le nom de la plateforme, n'ont absolument rien à voir avec la réalité, parce que nous étions complètement dépassés.

La morale de l'histoire, c'est qu'il ne faut pas garder son téléphone dans sa poche, car on risque de le faire tomber dans une bouche d'égout. Mais c'est déjà une autre histoire...

Andrei ISTRATE

Imperiu Bizantin

Doi ochi schimbători,
Ce magie necurată.
Atât de sclipitori...
O pură artă!

O culoare atât de intensă...
Mă capturează într-o poveste
Și mă simt iubită și înțeleasă,
De un prinț, ce sincer mă iubește.

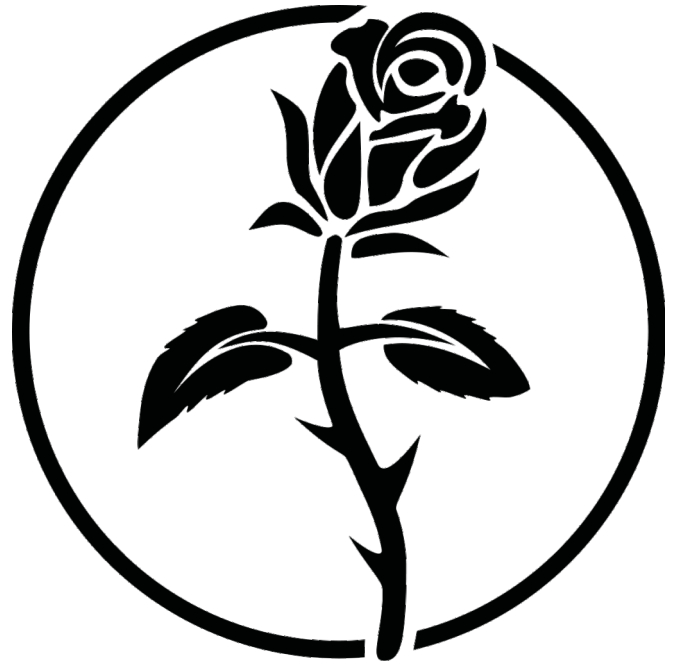
I-aș implora ca să nu plece
Căci dorul ar avea să mă omoare.
Aș prefera să mă înece
Văzând o ultimă clipă... omul ce mă are.

Și te iubesc precum o muză,
Te pun pe-un pedestal și mi-te-nchin.
Dar parcă inima mă acuză.
Cum să te fac Imperiul Bizantin?!



Cristina TAMBA

Doliu



Citesc dicționarul pentru a patra oară
Și tot nu găsesc termenul potrivit
Pentru sentimentul acesta ce mi-l crezi.

Un sentiment prin care-mi doresc
Să te vezi prin ai mei ochi
Să dormi învelit în ale mele pleoape
Și să simți cât de mult te iubesc.

Un sentiment în care ții doliu...
Unei iubiri pe care... nici n-ai atins-o.
Cum ar trebui să plâng
O iubire pe care n-am avut-o?

Cum ar trebui să-ngrop
Amintiri ce nu există,
Dar ar fi putut fi?
Cum îngropi idei ale unui viitor
Care nu se poate întâmpla?

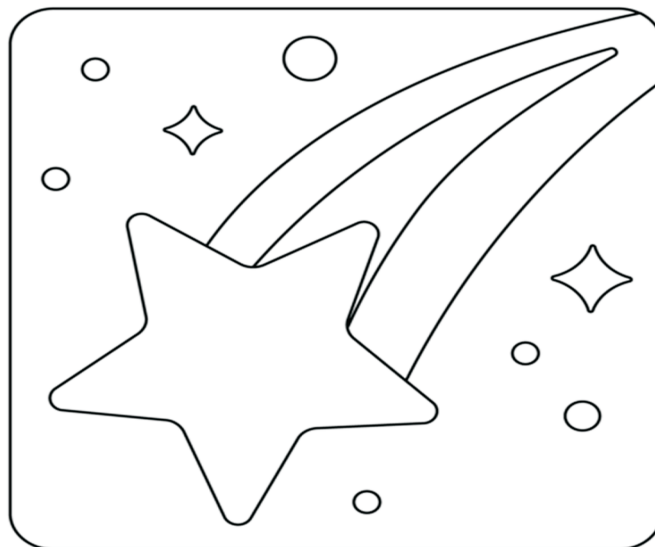
Cristina TAMBA

Degeaba...

Degeaba ai câștigat azi,
Dacă ai pierdut și scazi.
Ai avut o lună, dar ai preferat o stea
Și acolo s-a terminat povestea
Unor copii ce s-au îndrăgostit,
Dar păcat că s-au despărțit
De oamenii cei din jur
Și aștia doi au intrat în sejur.
Acum timpul trece din ce în ce mai greu,
Uitând în urmă tot ce a fost al meu.
Noi suntem ca soarele și luna
Ce nu se vor vedea pentru totdeauna.



Schițe



Stau,
Stau și mă uit la stele,
Poate așa sunt și gândurile mele
Căzătoare, atât poți să zici,
Căci ești una dintre frici,
Frică de a te putea avea
Și inima se ruina
În ale tale gânduri ascunse,
Eu scriu ale mele vorbe smulse
De pe bolta înstelată
Iau toate gândurile deodată,
De pe apa cea întinsă
Ți-oi da tot și-oi rămâne tristă.
Inima cea arzătoare
Ce te poartă până-n mare
Și iubirea din Serai,
Și cred că iar o s-ajung în rai
Lângă ce-am mai drag pe lume,
Pe tine lângă mine-n suflet.

Elena Ioana PARA
prof. coord.: Cătălin POPA

God's love

In the vast embrace of the eternity,
Love poured forth from divinity,
A gift from above, pure and true,
God's love, forever guiding me and you.

Each day, His grace whispers in the wind
A gentle reminder, a love never dimmed.
In every sunrise and sunset's glow,
His love surrounds us, a steady flow.

In moments of joy and times of strife,
God's love sustains us, the essence of life.
With open arms, an everlasting embrace,
He showers us with mercy, love's embrace.

In His love, we find solace and peace,
A love that will never fade or cease.
For God's love is boundless and profound,
Eternally with us, forever crowned.



Andreea LILĂ
Daria SENTEȘ
prof. coord.: Lăcrămioara CONSTANTIN

The Sweetest Embrace

In the sweetest embrace,
Our hearts become one,
As our lips meet in a dance,
Under the shining sun.

Our love is a fire,
Burning bright and true,
And in each other's arms,
We find our hearts anew

The stars are shining brightly,
The moon is shining above,
The flowers are blooming with beauty,
The world is full of love.

The world falls away,
As we lose ourselves in love,
And in this perfect moment,
We are lifted up above.

So let us hold each other tight,
And never let go,
For in this sweetest embrace,
Our love continues to grow.

We'll sail across the ocean,
And explore the depths below,
Our love will be a beacon,
Guiding us where e'er we go.

So let's hold on to this feeling,
This love that we share,
And together we'll conquer,
Any challenge that comes our way.
For in this sweetest embrace,
Our love will always stay.

Norbert-Iulian ȘERBAN
Narcis-Petronel ROCA
prof. coord.: Lăcrămioara CONSTANTIN

The mosaic of English language

In words and phrases, it unfolds,
A language rich, with stories untold.
From Shakespeare's plays to modern prose,
English language, how it grows!

With grammar rules and tenses to learn,
Expressions and idioms, a twist and turn.
From poetry to novels, it can convey,
Emotions and thoughts in a captivating way.

Through English, we connect and share,
Across cultures, it bridges the gap, fair and square.
From different lands, people unite,
Using English to communicate, day and night.

A language of opportunity and dreams,
Unlocking doors, or so it seems.
With its melody and rhythm, it sings,
English language, the power it brings.

So let's embrace this language with delight,
Explore its depths, from morning till night.
For English language, a treasure to hold,
A world of words, waiting to be told.



Ioana MICLĂUȘ
Alexia DOROFTE

prof. coord.: Lăcrămioara CONSTANTIN

La pensée de toi



Je te regarde tous les jours
Avec l'espoir d'aimer
Un être comme toi, une fée,
Pour réveiller mon amour.

Tu es tout pour moi
Comme une citation plus ancienne
Que tu caches dans ton coeur à peine
Et qui se voit à travers la voix.

Tu es comme la lune parmi les étoiles
Qui brille, splendide, le matin
Tu es le réconfort dans les chagrins,
Tu es mon espoir qui se dévoile!

Je n'aimais personne si tendrement
Comme je le fais maintenant avec toi
Je ne veux pas essayer cette voie
Mais réussir en dévouement.

Igor SOLOMON

Atelier de creație în natură

În cadrul proiectului educativ **MAGIA MIȘCĂRII**, ediția a II-a, am provocat cei 19 elevi participanți la drumeția de pe Vârful Suhardul Mic, organizată în Săptămâna Verde, să conceapă un catren pornind de la patru cuvinte cheie: drumeție, magie, soare și veselie. Astfel, au existat producții autentice din care juriul a selectat 3 premii și 2 mențiuni. Iată rezultatul efortului lor creator, intitulat sugestiv *Versuri la înălțime*:

Pe cerul feeric soarele strălucește, mă-mbie,
Magia lui se desfășoară discret.
Într-o drumeție acaparată de veselie,
Descopăr lumi noi într-un pasaj secret.

PREMIUL I - COȘA LUCA-ȘTEFAN

Drumeția lipsită de soare -
Ca oamenii fără veselie,
Vrăjitori văduviți de magie:
Mandatorii pentru fericire.

PREMIUL II - TRANDAFIR SABIN

Soarele-a răsărit și eu odată cu el.
Veselie ar fi fost dacă mâncam și eu defel.
Pe grabă în drumeție am plecat: de mâncat am și uitat.
Multe magii om găsi și-om goli și farfurii!

PREMIUL III - GAFINCU ALEXANDRU

Drumeție sus pe munte
Cu magie pe poteci
Care-aduce veselie
Cu-ale soarelui raze reci.

MENȚIUNE - IVU IONELA MANUELA

Într-o mare veselie
Am plecat în drumeție,
Dar apoi, ca prin magie,
Soarele s-a decis să nu mai fie.

MENȚIUNE - HORONCEANU DELIA

La finalul activității, concurenții au primit premii și diplome, toți ceilalți eminescieni au fost recompensați cu diplome de participare. Pentru a afla impresiile acumulate și a lua pulsul evenimentului, elevii au completat un formular de feedback.

Evenimentul a fost popularizat pe pagina de Facebook a Bibliotecii Colegiului „Mihai Eminescu” pe care vă invităm să o accesați cât mai des pentru a afla numeroasele proiecte derulate și a participa la viitoarea ediție a acestei competiții neconvenționale.

**coordonatori: prof. Paula PETREA
bibliotecar, Ramona LUPU**

Aritmetica iubirii

Dacă eu sunt cifrele, tu ești adunarea
Dacă eu sunt o carte, tu ești capitolul necitit
Dacă eu sunt stiloul, tu ești rezerva
Dacă eu sunt iarna, tu ești vara, pentru că îmi topești
inima de gheață
Dacă într-o seară, luna îți va spune numele meu,
Să nu fii surprinsă de câte ori i-am spus eu de tine
Dacă m-aș pierde în labirintul ochilor tăi, nu aș vrea
să mai scap
Mi-aș dori să fiu una dintre lacrimile tale,
Ca să pot fi născut în ochii tăi
Să alunec pe obrazii tăi
Și să mor pe buzele tale

**Ricardo APETRI
prof. coord.: Loredana DABIJA**



FLIPPED de Wendelin van Draanen



La clubul de lectură organizat în data de 30 ianuarie 2023, clasa a XII-a C, profil filologie, a fost antrenată într-o fascinantă dezbatere despre familie, iubire și educație, pornind de la romanul *Flipped* al lui Wendelin van Draanen. Astfel, profesorii coordonatori - Petrea Paula și Temelie Vasilica - și bibliotecarul școlii, Lupu Ramona, au recurs la metoda pălăriilor gânditoare pentru a trasa liniile directe ale întrunirii. După evocarea unor detalii biografice ale scriitoarei, s-a prezentat coperta alternativă concepută de cei mai talentați dintre filologi, s-a vizionat trailerul filmului punându-se în lumină similitudinile și diferențele dintre cele două viziuni artistice și s-au ilustrat aspecte relevante ale diegezei.

Cele șase echipe în care s-au distribuit elevii, au optat pentru un cod de culori și au răspuns întrebărilor următoare, reușind să confere dinamism și entuziasm acestei activități:

E1 - PĂLĂRIA ALBĂ

- ★ Unde și când se petrec evenimentele?
- ★ Care sunt personajele principale și secundare?
- ★ Ce vârstă au protagoniștii? Dar membrii familiilor lor?
- ★ Ce arbore înfățișează simbolul libertății și al visării?
- ★ Ce momente-cheie sunt de amintit?
- ★ Care este deznodământul poveștii?

E2 - PĂLĂRIA ROȘIE

- ★ Ce personaj preferat aveți și de ce?
- ★ Ce sentimente ați avut citind romanul? Cu ce episod le asociați?
- ★ În opinia voastră, perspectiva narativă subiectivă ajută la identificarea cititorului cu personajele?
- ★ Alternează doar dragostea și ura?
- ★ De ce o invidiază colegii de școală pe Julianne Baker? Dar pe Bryce Losky?
- ★ Cine manifestă dispreț, aroganță, lașitate și cum?

E3 - PĂLĂRIA VERDE

- ★ Dacă ați fi semnat voi acest roman, acesta s-ar fi numit la fel?
- ★ Ce momente din țesătura romanului ați fi conceput diferit?
- ★ Ce ați schimba dacă ați deveni unul dintre membrii familiei Baker/Losky?
- ★ Ce invenție ați fi prezentat la târgul de științe?
- ★ Cum ar fi evoluat tatăl lui Juli dacă unchiul David nu ar fi existat?

E4 - PĂLĂRIA NEAGRĂ

- ★ Nu sunt de acord cu atitudinea familiei Losky deoarece...
- ★ Nu este corect ca Bryce să ascundă adevărul lui Juli despre...
- ★ M-a deranjat extrem de mult modul cum este tratat...
- ★ Este nedrept ca un arbore secular să fie tăiat doar pentru că....
- ★ Este riscant ca bunicul lui Bryce...

5 - PĂLĂRIA GALBENĂ

- ★ Cel mai mare beneficiu personal după lectura cărții este....
- ★ Avantajul de a avea un prieten ca Juli/ Bryce este că....
- ★ Un model de optimism din roman este dat fiind că....
- ★ Generozitatea, bunătatea, blândețea sunt lecții pe care le putem învăța de la....

E6 - PĂLĂRIA ALBASTRĂ

- ★ Dacă ați rezuma romanul într-o frază ați spune că este....
- ★ Care sunt asemănările și deosebirile dintre versiunea tipărită și transpunerea cinematografică a romanului?
- ★ Dacă ar exista o continuare, cum s-ar intitula aceasta?
- ★ De ce întâmplările sunt prezentate de voci diferite?

prof. Paula PETREA

Capitale imperiale



Imperiul... Un imperiu poate fi denumit după diferite contexte. Unele persoane îl pot considera drept un ansamblu de capitale îndesate cu întâmplări istorice, importanță culturală și diversitate arhitecturală. Alte persoane pot considera imperiul drept un grup de prieteni care se încred reciproc și reușesc să treacă prin orice încercătură împreună.

Personal, am avut privilegiul de a beneficia de ambele înțelesuri imperiale făcând dintr-o excursie internațională, o experiență de neuitat alături de prieteni adevărați.

Explorând capitala Ungariei, Budapesta, am remarcat un ansamblu cumulativ al culturii și stilului specific vienez. Istoria clarifică lucrurile - ca de fiecare dată - informându-mă asupra acestei influențe prin aducerea în prim-plan a fostului Imperiu Austro-Ungar. Din păcate, astăzi nu ne putem bucura decât de o treime din Budapesta secolului al XIX-lea, din cauza distrugerii în masă ce se datorează Primului Război Mondial. Astfel, se denotă această asemănare leită dintre cele două capitale.

Natura oferă două perspective din care acest imens Palat al Parlamentului poate fi admirat. În timpul zilei, minunata Dunăre Albastră, sclipiște în lumina orbitoare a soarelui de vară spre minunatul monument, făcându-te să admiri turcoazul imensei cupole a acestuia. Pe timp de noapte, multitudinea de lumini scoate în evidență chiar și cele mai mici detalii, oferind o senzație impunătoare și o imagine de neuitat.

În timp ce Budapesta a oferit o avanpremieră a ceea ce urma să descopăr în Viena, ne-am croit drumul spre centrul Europei, Praga, Cehia.

Acest superb oraș a avut grijă să îmi ofere timp de trei zile unele dintre cele mai frumoase amintiri trăite vreodată alături de prieteni de excepție. Nu pot trece mai departe fără a menționa

cât de punctual și de curat este sistemul de transport în comun. Tramvaiul, în mod deosebit, oferă pe o parte din rutele sale, priveliști superbe din inima orașului, precum celebrul turn cu ceas astronomic din centrul istoric.

Această bijuterie decorată în stil gotic ce datează încă din 1490, servește ca atracție principală pentru un motiv. La ora 12 fix, turiștii se adună în jurul acesteia să privească un mic spectacol mecanic al unor figurine extraordinar de frumoase.

Praga reușește să atragă atenția prin civilizație, frumusețe naturală și diversitate arhitecturală. De asemenea, este un oraș în care poți simți că faci parte din istorie, datorită conservării de excepție a tuturor clădirilor medievale.

Ajungând în cele din urmă și în capitala ce a dat naștere muzicii clasice, am fost plăcut surprins de faptul că, pe cât de mare este această capitală europeană, pe atât de tăcută este.

Din punct de vedere personal, această liniște continuă pe străzile orașului te face să simți istoria și totodată frumusețea exprimată de imensele clădiri istorice reprezentative impuse de arhitecți.

Viena reușește să se remarce prin vasta diversitate culturală influențată de diferite etnii de-a lungul celui de-Al Doilea Război Mondial, precum francezi, britanici, americani și sovietici sub stăpânirea lui Hitler.

În ceea ce privește disciplina și respectul față de cultură, vienezii sunt de apreciat. Este de remarcat faptul că aceștia își desfășoară activități cotidiene precum servirea cafelei sau ascultarea unui concert clasic în clădirile istorice de altă dată.



Andrei ISTRATE
prof. coord.: Mariana IANCU

Vis de iarnă, de la decor la urare

Luna decembrie marchează debutul pregătirilor pentru sărbătorile de iarnă. De la atmosfera magică de Crăciun, până la entuziasmul și anticipația plină de speranță specifice Anului Nou, toate acordă acestei perioade un statut special, ancorat în emoție.

Prin proiectul „Vis de iarnă, de la decor la urare”, ne-am propus să trezim spiritului sărbătorilor în sufletele tuturor elevilor cu ajutorul unor activități creative. De la decorațiuni luminoase și colorate la ornamente pregătite cu grijă, fiecare detaliu adaugă o notă specială în pregătirile pentru sărbători.

Atracțiile principale ale acestui proiect au fost decorațiunile și felicitările realizate de elevi. Standurile au fost pline de ornamente lucrate cu atenție și entuziasm, iar creatorii lor și-au demonstrat ingeniozitatea prin folosirea unei game extinse de materiale și tehnici. Brazii de carton, clopoțeii, păpușile în formă de gnomi și Moș Crăciun, fiecare obiect aduce o notă unică și personalizată în atmosfera sărbătorilor. Aceste decorațiuni au fost realizate cu multă atenție și efort de către elevii claselor a IX-a C și a X-a D coordonați de către prof. Paula Petrea și prof. Alina Borțun și reprezintă un mod de a transmite sentimentele către persoanele dragi în aceasta perioadă a anului.

Fiecare dintre ele reflectă simultan preferințele celui care l-a creat, cât și persoanei căreia îi este destinat și reprezintă dorința de a reda mesaje de grijă, iubire și bucurie. Pe lângă aceste ornamente fizice, elevii au explorat latura creativă a tehnologiei și au realizat felicitări digitale personalizate, coordonați fiind de către prof. Elena Frunză, prof. Liviu Vineș și prof. inf. Luiza Sandu.



Duma Darius-Matei
Clasa a XI-a B
Colegiul Mihai Eminescu Bacău

Sărbători fericite!



Acestea aduc împreună animațiile și colajele digitale dragi elevilor cu mesajele pline de căldură și bucurie pe care aceștia vor să le transmită persoanelor dragi. Fie că e vorba de meme-uri care i-au distrat și pe care și le aduc aminte cu drag sau

fonturi creative și colorate, ei au inclus în aceste felicitări fragmente din personalitatea și preferințele proprii. Astfel de felicitări transmit bucurie, căldură și îi fac să se simtă prețuiți. Atât obiectele realizate, cât și felicitările

sunt o reflecție asupra lucrurilor și persoanelor dragi în acest moment și a dorinței de a împărtăși aceste amintiri plăcute. Pregătirile de sărbători, decorațiunile, ornamentele, colindele și cadourile reprezintă tradițiile care dau un farmec aparte sărbătorilor. Acestea ajută la crearea atmosferei specifice sărbătorilor și a unui mediu festiv și primitor. Totodată, ele constituie un limbaj prin care ne exprimăm sentimente de dragoste, bucurie, dor către persoanele apropiate.

Prin urmare, această activitate a pornit din dorința de a ne conecta la spiritul sărbătorilor, decorațiunile și felicitările realizate fiind moduri prin care ne trimitem sentimentele către oamenii dragi nouă. Prin acest proiect ne dorim să ilustrăm esența sărbătorilor - un moment de a aduce lumina și căldura în inimile celor din jur.

Fie ca sărbătorile de iarnă să vă aducă fericire, liniște sufletească și realizări pe toate planurile, iar, în anul care va începe, să reușiți să realizați tot ceea ce vă propuneți!

prof. inf. Luiza SANDU

3. Balul bobocilor

La început de liceu, mulți avem visul de a fi etichetați Miss / Mister Boboc, însă puțini înțeleg că acest spectacol nu are doar această miză... și că se realizează cu multă muncă din partea fiecărui participant, direct sau indirect.

Am descoperit că și cei care nu au fost încununăți cu aceste etichete suntem apreciați pentru că munca noastră contează pentru imaginea activității educative, pentru imaginea promoției, pentru spiritul de fairplay și, mai ales, pentru dezvoltarea noastră personală, pentru dobândirea încrederii în propriile aptitudini, abilități, competențe, hobby-uri...



Am avut onoarea să particip la spectacol alături de membrii Ansamblului Folcloric Busuioac și așa mi-am validat toată munca depusă.

Ionuț MELINTE - clasa a IX-a E

4. Onoare eroilor neamului

A trăi ca fotoreporter al istoriei de război în clipe de pace este o misiune de onoare și adâncă responsabilitate. Dar să îmbraci, să simți povara și eroismul uniformelor ce au însemnat puterea armatei române în Primul Război Mondial este o lecție vibrantă transmisă cu pasiune generațiilor de eminescieni, de către domnul colonel în rezervă Stelian Cojocar. El nu doar predă importanța solemnă a ceremoniei de onoare, a depunerii coroanelor de flori la Monumentul Central din Cimitirul Eroilor de pe strada Constanței, Bacău, ci ne invită într-o călătorie a inimii către acele cruci,



unde istoria dureroasă, dar plină de curaj și sacrificiu, își află veșnicia.

Teodora Andreea CIOCOIU - a IX-a E

5. Povești cusute...

O activitate care ne-a deschis Cufărul bunicilor... în Săptămâna Altfel, am avut sentimentul că pătrundem într-o lume de povești alături de doamna muzeograf Viorica Băluță de la Complexul Muzeal de Istorie „Iulian Antonescu” Bacău care a deschis șezătoarea descifrându-ne semnele lăsate de



străbuni și a continuat cu a ne descifra bolta stelară... ne-a introdus în lumea satului de altă dată și ne-a ajutat să descoperim cât de inventivi erau oamenii de odinioară pe meleagurile noastre. Agricultură, apicultura, pescuitul, țesătoriile, olăritul, sculptatul lemnului ... îndeletniciri devenite simboluri de neam. Nimic mai potrivit în preajma sărbătorilor de iarnă când toți ne creăm povești proprii...

Sara Maria VELICHE

Din activitățile clasei a IX-a E, în anul școlar 2023 - 2024

1. Excursia Bacău - Brașov organizată cu ocazia Zilei Educației, 5 octombrie 2023

O excursie binevenită la început de liceu...

O zi petrecută împreună în alt context decât cel al sălii de clasă...

Am avut parte de informații educative și obiective turistice inedite, însă cel mai frumos moment a fost cel al drumeției pe Tâmpa.

Andra Ioana MOȘINOIU- clasa a IX-a E



2. Întâlnirea cu „Fericirea... stă în puterea ta”
Am avut deosebita onoare să o cunosc pe Valentina Stan - asistentă medicală, prezentatoare TV, absolventă a Facultății de Litere, autor de carte, fiică, soție și mamă- o femeie plină de viață și dornică să împărtășească adolescenților din ambiția ei nemărginită de care dă dovadă zilnic.

Tema abordată la ora de dirigenție a fost primită cu mult entuziasm de colegi întrucât am realizat că fiecare ascundem, uneori poate prea mult, frumusețea interioară și că, numai de noi singuri, de perseverența și voința noastră, depinde cum o vom



prezenta în viitor, indiferent de pragurile care ni se ivesc în cale.

Am avut sentimentul că o regăsesc pe mama în povestea doamnei Valentina... cu privire la hopurile pe care le-au infruntat amândouă pentru a se forma pentru jobul de asistent medical și asta pentru că proveneau din familii numeroase și cu greutate financiară.

Răsfoind, am descoperit în filele cărții „Fericire la superlativ”- scrise de doamna Stan - un citat care mă motivează să-mi construiesc o pregătire solidă pe toate planurile pentru a putea absolvi facultatea de Medicină: „Binecuvântarea lui Dumnezeu a venit prin medicul priceput și bun, iar bucuria cea mai mare a medicului este aceea de-a fi adus alinare celor întristați”.

Bianca POPESCU



Îngrijirea copilului cu gastrostomie

Gastrostomia: este o intervenție chirurgicală ce constă în crearea unei legături directe între cavitatea gastrică și mediul extern prin intermediul unei sonde, ea poate fi temporară sau definitivă. Tehnica se realizează sub anestezie generală.

Un tub de gastrostomie este un tub de alimentare care este plasat direct în stomac. Copilului i se va administra hrană lichidă specială prin tub, direct în stomac, prin evitarea cavității bucale. Un tub de hrănire este folosit pentru a echilibra copilul din punct de vedere nutrițional și hidroelectrolitic.

Indicații:

Copiii au nevoie de tuburi de gastrostomă pentru diferite tipuri de probleme de sănătate, inclusiv:

- Probleme congenitale (prezente la naștere) ale gurii, esofagului, stomacului sau intestinelor;
- Tulburări de supt și înghițire (din cauza nașterii premature, rănirii, întârzierii în dezvoltare sau altor afecțiuni);
- Incapacitatea de a se dezvolta (atunci când un copil nu poate lua în greutate și nu poate crește normal).

Gastrostomia se poate face în două moduri:

- Tubul de gastrostomie poate fi introdus folosind un endoscop. Aceasta se numește gastrostomie endoscopică percutanată (PEG). Un endoscop este un tub optic dotat cu un sistem de iluminare și care este introdus prin cavitatea bucală, faringe și esofag în stomac. Medicul va folosi endoscopul pentru a plasa tubul de alimentare în stomac și pentru a-l fixa.
- Poate fi plasat și chirurgical. Medicul va face o deschidere la nivelul abdomenului până în stomac și va introduce tubul de alimentare.

Tehnica instalării gastrostomelor corespunde principiilor de contenție și de poziționare la un nivel la care rolul de rezervor al stomacului să fie menținut. Pentru aceasta se folosesc tuburi Pezzer sau tuburi Maleko.

Secvențializarea îngrijirii bolnavilor poate fi cuprinsă în următorul algoritm:

1. **Postoperator imediat** - în sala de operație, la sfârșitul intervenției chirurgicale, tubul Pezzer, poziționat la nivelul stomacului, se conectează la

drenaj decliv. Acest drenaj evaluează aspectul și cantitatea lichidului gastric putând surprinde eventualele sângerări.

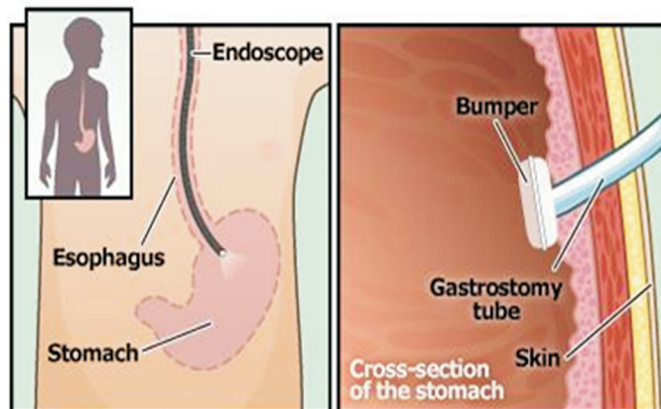
2. **Postoperator la 24 - 48 de ore** - aspectul bilios al stazei gastrice, cât și reducerea volumului/ 24 de ore cu reluarea spontană a tranzitului impun dop la tubul Pezzer pentru intervale de timp de cca 3-4 ore.

3. **Aprecierea toleranței gastrice** - la 72 de ore se apreciază oportunitatea introducerii pe tubul Pezzer a unei cantități de soluție glucozată 5-10% (test de toleranță gastrică). Concomitent, se menține perfuzarea endovenoasă cu ser fiziologic/ glucoză +/- soluții proteice.

4. **Introducerea alimentației de tip A** - după testarea toleranței gastrice, se poate începe introducerea în sistem perfuzabil pe tubul Pezzer a primului aliment: lapte – în cantitatea indicată de medic, la 2-3 ore (dilat în ceai). După prima administrare se montează dop la gastrostomă, cu menținerea lui un interval de 3-4 ore. Controlul stazei gastrice cu detașarea dopului poate surprinde fie vacuitate, fie staza gastrică. Menținerea stazei gastrice impune controlul radiologic baritat. Surprinderea imposibilității de drenaj piloric impune de urgență soluție chirurgicală de restabilire a tranzitului.

5. **Introducerea alimentației normale** (la 48 de ore de la introducerea laptelui)

Fiecare copil este diferit. Cantitatea sau tipul de hrană pe care copilul o primește este specifică pentru el și va depinde de greutatea acestuia, înălțimea, nivelul de activitate, condițiile medicale și condiții de mediu. Dieticianul va stabili un regim de hrănire.



Alimentația prin tubul de gastrostomă poate fi continuă (printr-un echipament special – pompă) sau în bolus (folosind o seringă).

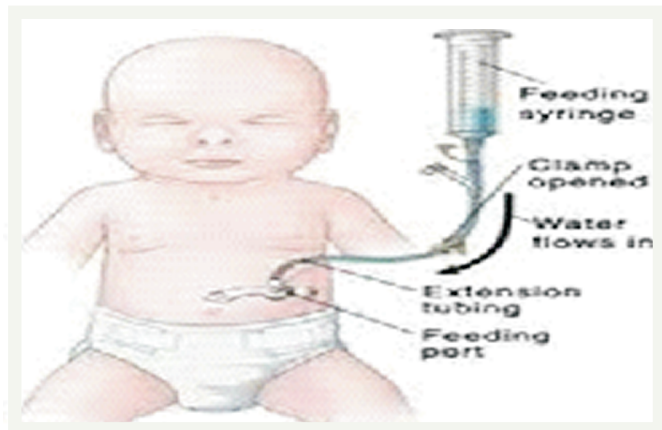
Numărul meselor este de 6-8/ 24 ore, volumul fiind progresiv crescător de la 50-100 ml/ doză, în prima săptămână până la 200-250/ doză, în săptămânile următoare (în funcție de vârsta, înălțimea și greutatea copilului). Frecvența meselor va scădea, cantitatea crescând gradat, fapt ce permite creșterea volumului rezervorului gastric.

Poziția copilului în timpul administrării meselor poate fi șezândă sau semișezândă. Această poziție se menține o oră după alimentație. Se controlează în prealabil vacuitatea gastrică, prin scoaterea dopului/ clemei și declivitatea tubului Pezzer. Staza mai mare de 50 ml impune amânarea realimentării cu circa 30 de minute. Se verifică poziția sondei în stomă și stoma, înainte de alimentare și permeabilitatea acesteia. Alimentele vor fi introduse cu ajutorul unei seringi, într-un ritm lent. Seringa se ține la înălțimea necesară pentru a curge la viteza dorită. Copilul nu trebuie hrănit prea repede. Cele mai multe hrăniri durează aproximativ 20 de minute.

După fiecare administrare a mâncării pe tub se impune lavajul cu un lichid cald, la temperatura corpului (ceai/ apă), cu rolul de a favoriza degresarea tubului. Între mese, sonda Pezzer e prevăzută cu un dop de etanșizare/ clemă.

Înfundarea tubului Pezzer cu alimente neprelucrate prin mixare impune soluție mecanică de desfundare cu un mandren trans Pezzer, urmată de verificarea permeabilității tubului prin sifonajul tubului cu ser fiziologic.

Dacă este nevoie ca alimentația să fie pregătită de părinți, aceasta va fi porționată și pusă în sticle, cu cantitatea de care copilul are nevoie la o masă și depozitate în frigider.



Administrarea medicamentelor pe tubul de gastrostomă

Dacă trebuie să administrăm medicamente prin tub, medicamentul ar trebui să fie lichid. Trebuie discutat cu farmacistul și verificată disponibilitatea unui medicament în formă lichidă sau dacă anumite tablete pot fi zdrobite. Dacă o tabletă trebuie să fie zdrobită, asistenta medicală sau părinții trebuie să se asigure că aceasta este zdrobită fin și dizolvată/ dispersată complet în apă.

Când se administrează medicamente prin tub, trebuie oprită hrana (în cazul în care aceasta este continuă) și închisă clema de pe setul de alimentare.

Medicamentul se administrează printr-o seringă prin tubul de alimentare sau prin deschiderea de la capătul setului de hrănire (există prelungiri cu deschideri special prevăzute pentru alimentație și pentru administrarea medicamentelor).

Gastrostoma trebuie clătită, folosind o seringă, cu minim 10 ml de apă sterilă sau apă fiartă răcită înainte și după administrarea fiecărui medicament. Pentru unele medicamente, poate fi necesară oprirea hranei pentru o perioadă de timp înainte și după hrănire. Medicamentele nu trebuie amestecate între ele (se va spăla tubul între medicamente) și nu se amestecă medicamentele cu preparatele pentru alimentație.

Verificarea și îngrijirea tubului de gastrostomă

Zilnic trebuie verificată poziția tubului de gastrostomă prin întoarcerea acestuia în cerc complet. De asemenea, tubul trebuie curățat zilnic. Înainte de a atinge tubul de gastrostomă, trebuie spălate mâinile cu apă și săpun.

Zona din jurul PEG-ului sau tubului de gastrostomie, exteriorul stomacului se numește „stoma site”. Este foarte important ca locul stomei să fie păstrat curat și uscat. Asistenta va recomanda părinților sau aparținătorilor soluții de curățare. Curățarea pielii din jurul stomei trebuie realizată zilnic cu comprese sterile, apă și săpun neutru. Curățarea se începe de la locul stomei spre exterior. După ce locul stomei a fost curățat, se usucă ușor zona prin tamponare cu niște comprese sterile. Se protejează pielea cu un unguent cu zinc și se aplică un pansament steril pe stomă.

La câteva zile după introducerea tubului, poate exista o scurgere de lichid la locul stomei. Acest lucru este normal și se va vindeca de la sine în câteva săptămâni.

Complicații care pot apărea:

- Roșeață la locul stomiei – dacă roșeața persistă sau este dureroasă, trebuie informat medicul;
- Scurgeri de la locul de inserție a tubului: trebuie consultat medicul, care poate trimite un tampon cu probă la un laborator. După cunoașterea rezultatelor, în caz de infecție, medicul poate recomanda aplicarea unui unguent cu antibiotice. Aceste unguente trebuie aplicate doar la indicația medicului. De asemenea, în caz de apariție a scurgerilor, trebuie curățată și uscată bine zona. Trebuie folosit un pansament pentru a proteja pielea și pentru a absorbi secrețiile.
- Creșterea excesivă a pielii din jurul stomei: pielea poate crește excesiv și necesită tratament. Acesta este cunoscut sub numele de țesut de granulație. Aceasta este rezultatul încercării corpului de a repara incizia chirurgicală.



- Scurgerea conținutului stomacului în jurul stomei - poate provoca arsuri și dureri ale pielii din jur. Dispozitivul de fixare externă poate necesita să fie strâns, astfel încât bara de protecție internă să fie împotriva peretelui stomacului.

Educația juridică, o necesitate?

„Iar mi-a spus mama de legislație, responsabilități și drepturi...”. Cred că acestea sunt gândurile oricărui tânăr proaspăt intrat în ceea ce se numește viața de adult. Bine, dar ce facem cu educația juridică și “legaleza”?

Poate că de interes pentru tinerii noștri cititori ar putea fi diferite pagini de social-media care abordează aceste teme în maximum 30 de secunde sau 10 slide-uri, precum www.avocato.ro. Ce teme sunt abordate? De toate. Ce presupune un contract de muncă, care sunt sancțiunile în ce privește Codul Rutier sau chiar ce se poate întâmpla când plagiezi la facultate cu prietenul tău „inteligent”, ChatGPT.

Totuși, cred că ce spun ChatGPT și aceste pagini de social-media nu este îndeajuns. Din păcate, subiecte precum consumul de droguri, furtul sunt, de obicei, cenzurate pe aceste platforme. Bullying? Apar numai diferite povești de la victime, dar legal vorbind... Aveți idee ce pedeapsă poate fi încasată? Știați că...

- deținerea de droguri de risc pentru consum propriu, fără drept, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă iar deținerea de droguri de mare risc pentru consum propriu, fără drept, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani? În prezent, pe rolul Camerei Deputaților se află un proiect, care prevede creșterea pedepselor pentru deținerea de droguri de risc pentru consum propriu.

- sau că... pe 22 noiembrie 2019 a intrat în vigoare Legea nr. 221/2019 ce reglementează juridic fenomenul de „bullying”?

- pentru injurii și insulte (ele sunt delict civile) cel agresat poate cere daune morale?

- pentru amenințare, șantaj, hărțuire sau incitare la ură ori la discriminare se poate face plângere pentru a se deschide urmărire penală?

- pentru discriminare se poate face sesizare la Consiliul Național de Combatere a Discriminării?

Dar, dincolo de acestea, fiind vorba de o faptă ilegală comisă la școală, copilul agresor poate fi sancționat disciplinar potrivit Statutului Elevului.

Am descris minimal ce se poate întâmpla în cazul câtorva infracțiuni frecvente în școală. Sunt cu mult mai multe. Dar educația juridică vă poate învăța și ce drepturi aveți, nu numai responsabilități.

p.i.p. Gianina-Ramona TARCĂU

Simona ARDELEANU



Despre HPV și vaccinarea anti-hpv (virusul papiloma uman)

HPV (Human Papilloma Virus) este un virus contagios, responsabil pentru cea mai frecventă infecție transmisă pe cale sexuală și pentru 5% din toate cazurile de cancer la femei și bărbați, la nivel mondial. În prezent, sunt cunoscute peste 200 de tipuri de virus Papiloma uman. Acestea afectează zona ano-genitală, anumite părți ale pielii, precum și zona orofaringiană, atât la femei, cât și la bărbați.

Unele tipuri de HPV se elimină, de obicei, fără nicio intervenție, în câteva luni după infectare și aproximativ 90% se elimină în termen de 2 ani. Însă există tipuri de HPV care pot provoca probleme de sănătate, precum verucile genitale și mai multe tipuri de cancer atât în rândul femeilor, cât și în rândul bărbaților. Dintre tipurile de HPV considerate „de risc înalt”, 16 și 18 sunt implicate în apariția a 70% dintre cancerele de col uterin și a leziunilor precanceroase. Tipurile HPV cu risc scăzut, în mod special 6 și 11, cauzează 90% dintre verucile genitale.

Este important de știut că simpla infecție cu HPV nu determină apariția cancerului. Infecția persistentă cu anumite tipuri de HPV determină apariția unor celule cu o creștere anormală (displazii), care ulterior pot deveni maligne. De obicei, acest proces nu prezintă niciun fel de simptom în faza incipientă, iar cancerele se dezvoltă lent.

Infecția persistentă cu anumite tipuri de HPV determină apariția unor celule cu o creștere anormală (displazii) care ulterior pot deveni maligne. Aceste creșteri se numesc leziuni precanceroase. În timp, leziunile precanceroase netratate pot evolua către cancer. De obicei, acest proces nu prezintă niciun fel de simptom în faza incipientă. La femei, principalul risc oncologic asociat infecției cu HPV este dezvoltarea cancerului de col uterin. La bărbați, tipurile de cancer asociate infecției HPV sunt cancerul anal, cancerul penian și cancerele din zona cavității orale.

Virusul Papiloma Uman se răspândește prin contact direct - piele pe piele - cu o suprafață infectată. Infectarea are loc prin contact intim, fie prin relație sexuală, fie prin atingerea organelor genitale.



Oricine este activ sexual poate contacta HPV, chiar dacă a întreținut relații sexuale cu o singură persoană. De asemenea, simptomele pot apărea la ani după relațiile sexuale cu cineva purtător de virus. De aceea, este foarte greu de identificat momentul în care infecția s-a contractat pentru prima dată.

În România, infecțiile cu HPV sunt responsabile anual pentru 3380 de noi cazuri de cancer de col uterin și peste 500 de cazuri de alte tipuri de cancer (ale organelor genitale masculine sau feminine, respectiv penis, vagin sau vulvă, cancere anale, dar și ale regiunii orofaringeale, respectiv ale gurii, corzilor vocale etc). 80% dintre femei și bărbați se infectează cu acest virus în decursul vieții. Infecția cu HPV este cea mai frecventă și mai răspândită infecție virală cu transmitere sexuală.

Nu există un tratament care să asigure eliminarea virusului din organism, odată ce infecția s-a produs, dar problemele de sănătate/ complicațiile determinate de această infecție pot fi tratate (este important însă ca depistarea cancerelor asociate infecției cu HPV să se facă timpuriu, când leziunea este în stadiu incipient).

În cazul depistării unei infecții cu HPV, medicul specialist este cel care creează planul de tratament, în funcție de particularitățile fiecărui pacient. De asemenea, este bine de știut că infecția cu HPV și persistența acesteia sunt favorizate de următorii factori de risc: fumatul, debutul precoce al vieții sexuale, parteneri multipli, număr mare de nașteri, infecții cu transmitere sexuală co-existente, imunosupresia prin medicație sau prin boli pre-existente, utilizare prelungită de contraceptive orale.

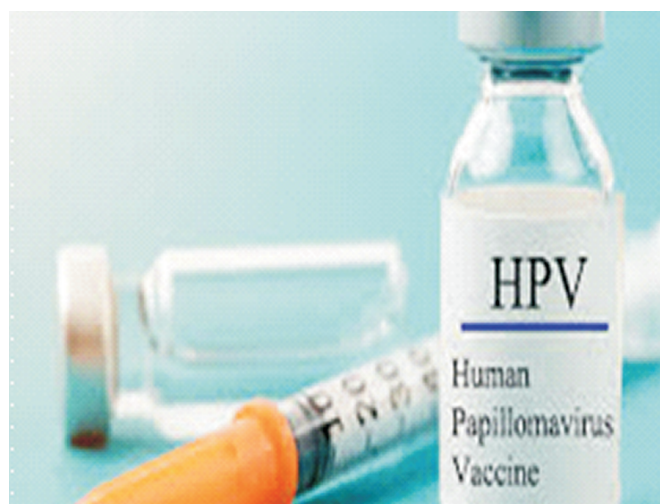




Vaccinarea anti-HPV este cea mai bună metodă de protecție împotriva anumitor cancere provocate de infecția cu HPV. În ciuda numeroaselor beneficii, există câteva concepții greșite despre vaccinurile HPV. De aceea, este important să te informezi din surse sigure și valide înainte de a lua o decizie în ceea ce privește vaccinarea. Iată câteva idei importante de știut despre vaccinarea HPV:

- Vaccinarea împotriva HPV nu influențează în niciun fel probabilitatea de a rămâne însărcinată sau viitoarele sarcini la fete sau femei;
- De asemenea, nu afectează fertilitatea băieților sau a bărbaților;
- Este recomandată vaccinarea anti-HPV atât la fete, cât și la băieți, în perioada de preadolescență, înainte de începerea vieții sexuale și de expunere la HPV;
- Completând schema de vaccinare împotriva HPV, se reduce sau se exclude riscul de cancer de col uterin sau alte tumori, leziuni cervicale sau veruci genitale;
- Vaccinul HPV este administrat, de obicei, într-un program de două sau trei doze, în funcție de vârsta la care se inițiază vaccinarea. Este important să se respecte programul complet al vaccinării pentru a obține protecție maximă;

- Vaccinurile HPV disponibile sunt sigure și eficiente. Acestea au trecut prin studii clinice riguroase înainte de a fi aprobate pentru utilizare și sunt supravegheate continuu pentru a monitoriza siguranța lor.



p.i.p. Claudia Cristina MIREA

Conștientizarea de sine în asistența medicală

Conștientizarea reprezintă capacitatea de a te vedea clar și obiectiv prin reflecție și introspecție. Deși s-ar putea să nu fie posibil să atingem obiectivitatea totală în acest proces, cu siguranță există diferite grade ale capacității de conștientizare a sinelui.

Îngrijirea, baza unei bune îngrijiri medicale, depinde de faptul că știi mai multe despre cine ești. De ce? Pentru că nu îi putem ajuta pe ceilalți până când nu suntem puțin mai clari despre noi înșine. Această afirmație sugerează importanța conștientizării de sine în munca de îngrijire și nevoia asistentelor de a explora „sinele”. Conștientizarea de sine nu este un termen nou în domeniul asistenței medicale, el a fost recunoscut de mulți ani. A deveni conștient de sine este un proces conștient în care luăm în considerare „înțelegerea noastră despre noi înșine”. Doar atunci când ne cunoaștem pe noi înșine putem fi conștienți de ceea ce vom accepta și ce nu vom accepta de la alții în viața noastră.

Conștientizarea de sine a asistentei medicale este esențială pentru ca ea să dezvolte relații cu colegii de muncă și pacienții (aparținătorii acestora). Conștientizarea de sine și cunoașterea ei ajută în practicarea acestei meserii deoarece îmbunătățește capacitatea de decizie, abilitățile de gândire necesare situațiilor cu care se confruntă, capacitatea de formare a relațiilor terapeutice cu cei pe care îi îngrijește. Dezvoltarea unei relații terapeutice poate crește satisfacția pacientului, care reprezintă unul din indicatorii principali în calitatea asistenței medicale. Satisfacția pacientului poate fi corelată și cu scăderea riscurilor de malpraxis.

A fi conștienți de sine ne permite să ne identificăm punctele forte și, de asemenea, acele domenii care pot fi dezvoltate. Dacă nu ne cunoaștem punctele bune și rele, atunci este mai puțin probabil să îi putem ajuta pe alții. Asistentele medicale se pot folosi de sine pentru a avea efect terapeutic atunci când lucrează cu pacienții, de exemplu, atunci când empatiză sau pledează.

Conștientizarea de sine cuprinde trei aspecte interconectate: cognitiv, afectiv și comportamental.

De exemplu, sentimentele despre ceva ar putea influența acțiunile întreprinse; sentimentele de disconfort atunci când ai de-a face cu pacienții care sunt pe moarte, ar putea determina asistenta să evite contactul cu acest grup de pacienți și cu îngrijitorii lor.

Uneori, emoțiile pot pune stăpânire pe noi și ne putem simți ca și cum am fi *măturați*. Persoana conștientă de sine este capabilă să-și gestioneze sentimentele și emoțiile și să rămână la conducere, mai degrabă decât să fie copleșită de ele.

Există multiple descrieri ale modului în care asistentele încearcă să gestioneze stresul și emoția care adesea însoțesc îngrijirea prin detașare și compartimentare a îngrijirii pacientului, astfel încât să mențină controlul mai degrabă decât să devină incapabilă emoțional să facă față. Cu toate acestea, cunoașterea modului în care anumite situații ne pot face să ne simțim ne oferă oportunitatea de a planifica dinainte și de a ne pregăti. Prin urmare, în loc să evite pacienții pe moarte, asistenta ar trebui să dezvolte abilități adecvate de adaptare atunci când sprijină pacientul și familia acestuia.

Descoperirea sinelui este un proces continuu, care, uneori, poate fi dureros, deoarece aspectele ascunse sunt dezvăluite încet. Când ne confruntăm cu situații dificile în mediul de lucru, se așteaptă să ne comportăm profesional, deși sentimentele de vulnerabilitate și incertitudine pot provoca abilitățile noastre percepute. A fi mai conștient de sine ne poate ajuta să facem față unor astfel de circumstanțe, ajutându-ne să ne respectăm anxietățile și preocupările și ridicând întrebări despre cum ar putea fi depășite acestea.

Conștiința de sine nu ar trebui privită ca o stare pe care o putem atinge complet - este o călătorie constantă de descoperire care nu este niciodată completă. Prin urmare, autoevaluarea trebuie efectuată la intervale regulate. Acest proces de evaluare ne ajută să vedem cât de departe am ajuns, să identificăm ceea ce mai trebuie să învățăm și să planificăm cum vom ajunge acolo. O modalitate de a se autoevalua poate fi printr-un jurnal reflexiv.

În asistența medicală, reflecția este un termen folosit în mod obișnuit, dar nu este neapărat întreaga activitate efectuată în mod eficient. Reflecția poate fi asociată cu o anumită cantitate de stres; cu toate acestea, are potențialul de a crește conștientizarea de sine. Practica reflexivă ne ajută să ne examinăm gândurile și sentimentele - nu numai reacțiile noastre la acestea, ci și efectul pe care acestea îl pot avea asupra celorlalți.

p.i.p. Ionela CRĂCIUN



Biolexic VIII: IA și BIO-terminologia

Orientarea de maximă actualitate științifică privește relațiile dintre IA (inteligenta artificială) și terminologii, orientare care reunește specialiști din diverse domenii, deci și din Biologie.

Este necesară delimitarea noțiunilor:

- terminologia ca știință interdisciplinară (situație când se va utiliza singularul acestui substantiv) și

- terminologiile, limbaje de specialitate cu un corpus de termeni corespunzând diverselor domenii de activitate (situație când se va utiliza pluralul substantivului).

IA se preocupă de ontologie a priori a domeniului științific de aplicare, de ansamblul primitivelor acestui domeniu, de achiziția de cunoștințe, de construirea unui sistem explicit (SE) și de o problematică diversă ținând seama de limbile naturale. Terminologia în IA este legată, oricum, de texte, deși există problema decupajului automatic al textelor.

Admitem că cercetarea științifică este în mare parte constituită din limbaj sau altfel spus, cunoașterea științifică este informație conceptuală pornind de la texte.

Ontologia a priori în Biologie se referă la construirea unei structuri conceptuale sau a unei scheme de bază înainte de a analiza datele specifice sau de a efectua cercetări specifice. În domeniul inteligenței artificiale (IA), ontologia a priori în Biologie poate avea câteva implicații:

Modelarea cunoștințelor biologice:

IA poate fi folosită pentru a dezvolta ontologii formale care reprezintă cunoștințele biologice fundamentale, inclusiv clasificarea entităților biologice, relațiile dintre acestea și proprietățile lor. Aceste ontologii pot servi ca bază pentru interpretarea și înțelegerea datelor biologice.

Standardizarea terminologiei:

Utilizarea IA pentru a standardiza terminologia în biologie poate implica dezvoltarea de ontologii care clarifică și unifică vocabularul utilizat în diverse domenii biologice. Aceste ontologii pot facilita comunicarea și schimbul de informații între diferite comunități științifice și între domenii de cercetare.

Asistență la cercetare și descoperire:

IA poate fi implicată în identificarea și extragerea automată a conceptelor biologice cheie din literatura de specialitate și din bazele de date, contribuind astfel la construirea ontologiilor bazate pe dovezi și cercetări.

Integrarea datelor heterogene:

Ontologiile dezvoltate prin intermediul IA pot facilita integrarea datelor biologice provenite din surse heterogene, oferind un cadru comun pentru a înțelege și analiza informațiile.

Sprijin pentru sisteme de luare a deciziilor:

Ontologiile dezvoltate prin intermediul IA pot fi integrate în sisteme de luare a deciziilor în biologie, oferind un cadru clar și bine definit pentru evaluarea și interpretarea informațiilor, precum și pentru generarea de recomandări.

În *concluzie*, este important de menționat că ontologia a priori în biologie este o abordare care poate evolua în funcție de progresul în cercetare și în dezvoltarea IA. Construirea și actualizarea ontologiilor trebuie să fie realizate în strânsă colaborare cu experți în biologie, pentru a asigura acuratețea și relevanța informațiilor reflectate în ontologii.

Intersecția dintre biologie și inteligența artificială (IA) a generat un set de termeni specifici, care sunt utilizați pentru a descrie concepte și tehnologii asociate cu această colaborare. Iată câțiva termeni relevanți în bioterminologia în contextul IA:

Bioinformatică:

Definiție: Un domeniu interdisciplinar care utilizează tehnici informatice pentru a analiza, interpreta și gestiona datele biologice, inclusiv cele provenite din secvențierea ADN-ului și proteomica.

Legătură cu IA: Tehnologiile AI, cum ar fi algoritmi de învățare automată, sunt frecvent utilizate în analiza datelor biologice în cadrul bioinformaticii.

Medicină computațională:

Definiție: Utilizarea metodelor și a tehnologiilor informatice pentru a analiza și a interpreta datele medicale, precum și pentru a dezvolta modele computaționale în scopul diagnosticului și tratamentului medical.

Legătură cu IA: Medicina computațională beneficiază de tehnologiile AI pentru analiza datelor clinice și pentru dezvoltarea de modele predictive.

Medicină personalizată:

Definiție: O abordare medicală care utilizează informații specifice ale pacientului, inclusiv date genetice, pentru a adapta diagnosticul și tratamentul în mod individualizat.

Legătură cu IA: Algoritmii de învățare automată sunt utilizați pentru analiza datelor personale și pentru a oferi recomandări personalizate în medicina personalizată.

Genomică computațională:

Definiție: Utilizarea metodelor computaționale pentru a analiza și a interpreta informațiile genetice, inclusiv secvențierea ADN-ului.

Legătură cu IA: Algoritmii de învățare automată sunt implicați în identificarea de modele și asocieri în datele genomice.

Structură proteină și design molecular:

Definiție: Abordarea utilizată pentru a înțelege și a proiecta structura proteinelor și a moleculelor la nivel molecular.

Legătură cu IA: Algoritmii de învățare automată și rețele neurale pot fi folosiți pentru a prezice structura proteinelor și pentru a facilita designul molecular.

Baze de date biologice:

Definiție: Resurse informatice care stochează și gestionează date biologice, precum secvențe genomice, informații despre proteine sau date clinice.

Legătură cu IA: Tehnologiile NLP pot fi utilizate pentru a extrage informații semnificative din bazele de date biologice.

În concluzie, acești termeni reflectă doar o mică parte din vocabularul specific domeniului, iar bioterminologia în IA este în continuă evoluție odată cu progresul științific și tehnologic.

Bază de date

biologice

-Diviziunea celulară-

O bază de date biologice despre diviziunea celulară, inclusiv date despre ciclul celular, mitoză și meioză poate fi constituită cu scopul de a oferi resurse pentru cercetători, educatori, elevi interesați de procesele fundamentale ale diviziunii celulare.

Iată câteva exemple:

Cell Cycle Ontology (CCO):

Site: [CCO](#)

Descriere: O ontologie care oferă o structură pentru reprezentarea cunoștințelor despre ciclul celular. Aceasta poate fi folosită pentru a integra și a analiza datele legate de ciclul celular.

Cyclebase:

Site: [Cyclebase](#)

Descriere: O bază de date care conține date experimentale despre expresia genelor în diferite faze ale ciclului celular la drojdiile de bere (*Saccharomyces cerevisiae*) și la celulele umane.

The Cell Cycle Database (CCDB):

Site: [CCDB](#)

Descriere: O resursă care oferă informații despre reglarea ciclului celular în eucariote.

Cell Image Library:

Site: [Cell Image Library](#)

Descriere: O colecție extinsă de imagini ale celulelor, inclusiv imagini care ilustrează diferite etape ale diviziunii celulare.

Mitotic Spindle Database:

Site: [Mitotic Spindle Database](#)

Descriere: O bază de date care conține informații despre structura și funcția fusului mitotic la diferite organisme.

SABIO-RK - Reaction Kinetics Database:

Site: [SABIO-RK](#)

Descriere: O bază de date care oferă informații cu privire la cunoștințele cinetice ale reacțiilor biochimice, inclusiv cele care sunt implicate în reglarea ciclului celular.

Iată cum aceste baze de date furnizează acces la date experimentale, informații și imagini legate de diviziunea celulară, facilitând înțelegerea mecanismelor implicate în ciclul celular și în procesele asociate cu mitoză și meioza, prin urmare învățarea va fi mai activă, continuă și adaptată cerințelor învățării continue ce aduce beneficii pe termen lung, atât în plan personal cât și profesional.

prof. Constantina HULEA



Open AI

Dacă ar trebui să alegem domeniul cu cele mai mari transformări și cel mai mare impact din ultimii ani, Inteligența Artificială ar fi nominalizată de marea majoritate a oamenilor fără ezitare. Ca unul dintre cei mai importanți contributory ai dezvoltării acestei tehnologii, OpenAI a adus schimbări calitative în viața oamenilor.

OpenAI este un laborator de cercetare format în 2015 de un grup de personalități importante implicate în domeniul inteligenței artificiale, cei mai importanți fiind Sam Altman, Greg Brockman, Reid Hoffman, Jessica Livingston, Peter Thiel, Elon Musk, Amazon Web Services (AWS), Infosys și YC Research. Funcționând ca o organizație non-profit, aceasta are ca și scop avansarea inteligenței artificiale și integrarea ei în viața de zi cu zi a oamenilor. Prin eliminarea nevoii de generare a unui randament financiar, aceștia au reușit să creeze un mediu în care cercetătorii pot aloca întreaga atenție dezvoltării unor modele accesibile și potrivite nevoilor populației.



A CAT IN A BOWL

Domeniile în care compania este implicată includ învățarea automată, robotica și inteligența artificială, iar tehnologiile vizate au un potențial de dezvoltare substanțial. Sunt importante de menționat eforturile OpenAI de a deschide calea pentru o utilizare mai pozitivă și la scala mai mare a inteligenței artificiale.

În portofoliul companiei se regăsesc două modele importante, DALL-E și Chat GPT, ambele fiind exemple de procesare de limbaj natural (NLP). Procesarea de limbaj natural (NLP - Natural Language Processing) este o ramură a inteligenței artificiale care are ca scop înțelegerea de către calculator a limbajului folosit de către oameni. Printre aplicațiile uzuale ale acestei tehnologii se numără aplicațiile de traducere (Google Translate), asistenții virtuali (Siri, Alexa), aplicațiile de dictare și multe altele.

Primul model dezvoltat și lansat de către OpenAI este DALL-E, un program de inteligență artificială care generează imagini pe baza unor

instrucțiuni oferite sub formă de limbaj natural.

Acesta primește ca date de intrare un set de instrucțiuni sub formă de text, în care sunt precizate elementele pe care imaginile trebuie să le conțină. Pe baza acestora, programul creează o serie de imagini bazate pe exemple preexistente atât în propria sa librărie, cât și imagini generate anterior. DALL-E AI a fost antrenat folosind o rețea neuronală care combină referințe vizuale cu procesarea limbajului natural. Rețeaua neuronală care este utilizată pentru antrenamentul DALL-E se numește CLIP și folosește o configurație de învățare care îi permite să evalueze mostre vizuale și referințe de text, chiar dacă nu le-a mai întâlnit înainte. Pentru a învăța aceste referințe vizuale și de text, DALL-E a fost instruit pe nu mai puțin de 12 miliarde de parametri. Acești parametri etichetează imagini diferite cu o referință text și îi permit să înțeleagă ce imagine solicită un utilizator.

Un alt binecunoscut model al dezvoltatorului este ChatGPT. Acesta este un model de limbaj de înaltă performanță care a fost antrenat folosind text de pe internet. Acest model poate genera răspunsuri la întrebări și poate continua conversații. Unul dintre cele mai mari avantaje ale utilizării acestui model este capacitatea sa de a înțelege contextul și de a furniza răspunsuri relevante. Ca și DALL-E, ChatGPT este un sistem de procesare a limbajului natural (NLP), a cărui tehnologie se bazează pe un model de inteligență artificială numit Generative Pre-trained Transformer 3 (GPT-3), care utilizează învățarea automată pentru a genera răspunsuri asemănătoare oamenilor la interogările în limbaj natural. Astfel, ChatGPT este capabil să interpreteze interogările utilizatorilor și să le răspundă fără a se baza pe reguli sau scripturi programate.

Prin urmare, OpenAI este un laborator de cercetare și o organizație non-profit dedicată dezvoltării inteligenței artificiale. Totodată, scopul său este de a integra această tehnologie în viața de zi cu zi a oamenilor, motiv ce a dus la apariția programelor precum DALL-E și ChatGPT.

prof. inf. Luiza SANDU



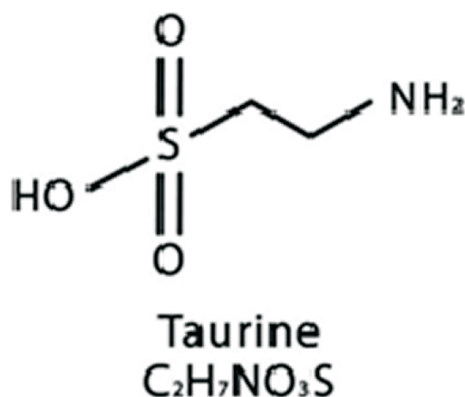
Efectele YIN și YANG ale taurinei în sănătatea umană

Taurina este o substanță care se găsește în mod natural atât în organismul uman, cât și în diverse alimente. Cu toate acestea, este adesea asociată cu băuturile energizante, unde accentuează efectul stimulant al cafeinei și al altor ingrediente.

În continuare vom explora rolul taurinei în băuturile energizante, sursele naturale ale acesteia, efectele benefice și posibilele efecte adverse.

Numele de "taurină" provine de la cuvântul latin "taurus," care înseamnă "taur" sau "bou." Taurina a fost izolată pentru prima dată din bila de taur, în 1827 de către Friedrich Tiedemann și Leopold Gmelin. Este important de menționat că, în ciuda originii sale inițiale, taurina nu este derivată din carne de taur și este disponibilă atât sub formă sintetică, cât și sub formă naturală, extrasă din carne, scoici și crustacee, produsele lactate, ouă (în special în gălbenuș).

Din punct de vedere chimic, taurina este un [acid aminoetilsulfonic](#) și este prezent în secreția biliară. Împreună cu [acidul colic](#), formează [acidul taurocolic](#). Se prezintă sub forma de cristale albe, solubile. Această substanță este produsă și de organismul uman, în special în mușchi, creier, inimă.



Studiile privind beneficiile taurinei sunt limitate sau contradictorii, dar cercetările continuă pentru a clarifica pe deplin aceste aspecte. Iată câteva dintre efectele benefice ale taurinei:

- mărește rezistența la efortul fizic și reduce oboseala;
- poate avea efecte calmante asupra creierului, ajută la reducerea stresului și a anxietății, precum și la

îmbunătățirea funcțiilor cognitive;

- contribuie la reducerea tensiunii arteriale și la prevenirea unor afecțiuni cardiace;
- are proprietăți antioxidante, ceea ce înseamnă că poate ajuta la protejarea celulelor împotriva stresului oxidativ și a deteriorării oxidative;
- ajută în procesul de detoxifiere a organismului și poate oferi sprijin pentru sănătatea ficatului.

Este important să subliniem faptul că majoritatea oamenilor obțin suficientă taurină din alimentație, iar beneficiile suplimentării dietei cu această substanță pot varia în funcție de doză, context și caracteristicile individuale ale fiecărei persoane.

Consumul excesiv de taurină poate duce la unele efecte adverse. Nivelul de taurină considerat sigur poate varia de la o persoană la alta și nu există o doză universală "ideală" potrivită pentru toți. Iată câteva efecte adverse asociate cu excesul de taurină:

- insomnie care se datorează potențialului taurinei de a stimula sistemul nervos central și de a crește starea de alertă;
- disconfort gastrointestinal, cum ar fi greața sau diareea;
- tahicardie (creșterea frecvenței cardiace) sau palpitații;
- taurina poate interacționa cu anumite medicamente;
- deși taurina are proprietăți antioxidante, în exces, aceasta poate contribui la creșterea stresului oxidativ asociat cu deteriorarea celulelor;
- consumul excesiv de taurină poate afecta rinichii, deoarece aceștia sunt responsabili de eliminarea substanțelor în exces.

În concluzie, utilizarea băuturilor energizante poate aduce beneficii în anumite situații, dar consumul acestora trebuie abordat cu responsabilitate. Este recomandat să consultăm un medic pentru a înțelege dacă aceste băuturi sunt potrivite pentru noi și să fim conștienți de cantitățile consumate pentru a evita riscurile pentru sănătate.

Consumul moderat și înțelegerea propriilor limite sunt esențiale în utilizarea acestor produse.

prof. Camelia COJOCARU



Lucruri pe care nu le știai despre lumea din jurul tău

Educație

În lume există 22 de țări în care peste jumătate din populație este analfabetă. 15 dintre ele se află în Africa.

În Mali, copiii petrec, în medie, doar doi ani la școală. Cei mai mulți dintre ei încep să muncească la vârste cuprinse între 10 și 14 ani.

Cele mai mari salarii oferite profesorilor sunt acordate în Elveția. Aici, salariul unui profesor debutant pornește de la 33.000 de dolari americani pe an.

Elevii din Japonia și Coreea de Sud sunt considerați cei mai buni din lume la matematică și alte științe exacte.



Economie & Armată

41% dintre cei mai săraci oameni ai lumii trăiesc în India.

72% dintre cetățenii din Mali câștigă mai puțin de 1 dolar american pe zi.

8 dintre cele mai dezvoltate state europene (dintr-un total de 10) sunt vorbitoare de limbi germanice (Germania, Elveția, Austria, Norvegia, Suedia, Islanda, Luxemburg și Danemarca).

Cele mai apreciate 10 destinații turistice din lume sunt: Franța, Spania, SUA, Italia, China, Marea Britanie, Austria, Mexic, Germania și Canada. Împreună, cele 10 țări adună 49,6% din totalul turiștilor din toata lumea.

Numai Franța adună 11% din totalul mondial al turiștilor.



Populație

Cetățenii din Andorra trăiesc în medie cu 4 ani mai mult decât vecinii lor din Franța și Spania.

Forța de muncă din China se ridică la 706 milioane de oameni... de trei ori mai mult decât toate țările din Europa luate la un loc și de două ori mai mult decât America de Nord și cea de Sud, luate împreună.

Luxemburghezii sunt considerați cei mai bogați cetățeni ai lumii și cei mai generoși, totodată.



Bunăstare

În topul 15 al țărilor cu cele mai nefericite populații, absolut toate țările se regăsesc în Europa de Est. În același top, Bulgaria ocupă primul loc, cu 62% dintre cetățeni care se declară nefericiți sau nemulțumiți de condițiile lor de trai. Pe locurile doi și trei se situează Moldova, respectiv Belarus. România ocupă locul 9 în acest clasament.

Australienii sunt cei mai optimiști atunci când este vorba să se înscrie în organizații caritabile,



grupuri ecologiste, sportive sau sindicate.

Cu toate acestea, doar 3% dintre australieni sunt membri ai vreunui partid politic.

Canadienii sunt cei mai mari consumatori de sucuri naturale din lume. În medie, o persoană consumă cel puțin un litru de suc natural pe săptămână. În Statele Unite ale Americii se găsesc mai multe computere decât în toate cele 7 țări care îi urmează într-un top de profil, luate împreună. Andorra este statul în care șomajul este 0%. De asemenea, în Andorra nu există niciun post de televiziune. În India, numărul spectatorilor din sălile de cinema se ridică la 3 miliarde anual - mult mai mult decât în orice altă țară.



Geografie & Natură

Doar două dintre țările lumii nu au acces pe apă la una dintre mările sau oceanele planetei: Liechtenstein și Uzbekistan.

Dacă v-ați săturat de aglomerație, mergeți în Groenlanda. Pentru fiecare groenlandez există 38 de kilometri pătrați de teren.

Mall-ul din Washington D.C. este de 1,4 ori mai mare decât întreaga suprafață a Vaticanului.

Brazilia ocupă 48,7% din întreaga suprafață a Americii de Sud.

Canada este țara cu cea mai întinsă zonă de coastă din întreaga lume, peste 200.000 de kilometri, mai mult decât zona de coastă a întregului Ocean Pacific.

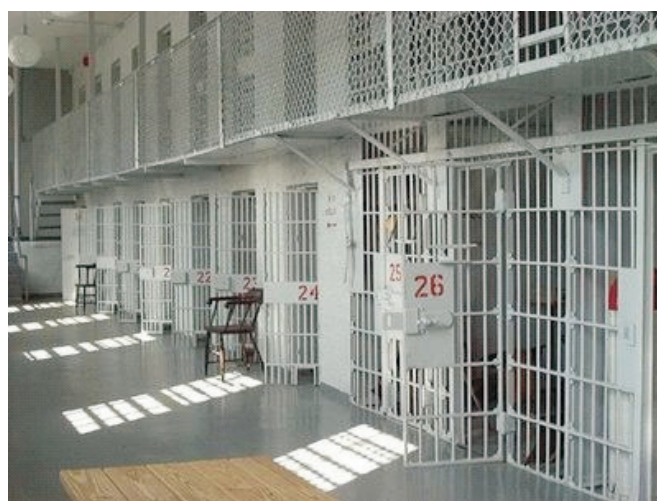


Criminalitate & Mortalitate

În Statele Unite ale Americii, ai de 66 de ori mai multe șanse să fii dat în judecată decât în Franța, spre exemplu.

Dacă trăiești în Montserrat, trebuie să fii foarte atent la ceea ce faci. 1% din întreaga populație lucrează în poliția locală.

În SUA, există mai mulți deținuți, raportat la numărul de locuitori, decât în orice altă țară a lumii. 0,7% din întreaga populație a acestei țări se află în detenție.



prof. Andreea - Laura ȘUHAN





Acum peste o sută de ani, în mai 1915, apărea la Bacău revista „Orizonturi noi”, o publicație modestă, de formatul unui caiet școlar, dedicată mai ales tinerilor, „care, recunoscând că niciodată nu vor vedea orizonturi noi naturale, se vor resemna căutând orizonturi noi imaginative, dar cu putere de realizare în domeniul culturii”, așa cum spunea George Bacovia, inițiatorul acestei reviste, în articolul program. Nu a reușit poetul să tipărească mai mult de trei numere, în mai, iunie și iulie, dar acestea sunt importante mai ales pentru faptul că ele găzduiesc opt texte semnate de George Bacovia.

Peste mulți ani, în 1929-1930, poetul a realizat o nouă serie a revistei, de data asta la București. Aici publică două dintre cele mai importante poezii ale sale, „Cu voi” și „Liceu”, iar în editura cu același nume, „ORIZONTURI NOI”, își tipărește cel de al treilea volum de poezii, „Cu voi”, București, 1930.

În 1994, am reluat revista în noile condiții, în libertatea condiționată, uneori chiar bine supravegheată sau manipulată de după decembrie 1989. Revista aș fi dorit să fie o expresie a societății civile, societate care ar trebui să se construiască încă din școală.

Revista a apărut anual până la pensionarea mea, apoi au mai realizat patru numere: prof. Silvia Chesaru, un număr aniversar prof. Roxana Roșu, iar

Petru Heisu un număr de patru pagini dedicat sfințirii capelei din incinta liceului. Am dublat revista de o editură, cum a făcut Bacovia în 1930, unde au apărut câteva cărți, printre care și ediția a II-a a cărții mele „Introducere în poezie – o estetică în nuce”.

Privesc cu nostalgie la primele numere ale revistei de după 1989. Primele două sunt tipărite în condiții precare, la o tipografie efemeră de lângă cimitir. Următoarele două sunt tehnoredactate de revista „Viața băcăuană”, și ea la început de drum, într-o cămăruță din Casa de cultură.

Abia cu numărul cinci rubricile, tehnoredactarea, coperta, selecția materialelor îmi aparțin. Am încercat să fac o revistă pentru elevi în toate sensurile. Prima pagină cuprinde portretul unei mari personalități din literatura română, dar și un text antologic.

Urmează rubrici care au apărut număr de număr, precum pagina de educație religioasă, cronică literară, cenaclu, pagini de reportaj, texte despre Europa, multe scrise în engleză ori franceză, mari aniversări.

Numărul dedicat lui Mihai Eminescu la aniversarea din anul 2000 a fost premiat de Minister cu o excursie la Viena, aproape în fiecare an revista s-a bucurat de aprecieri elogioase în presă. Dintre sutele de elevi care au semnat în paginile revistei cel puțin un nume, Vasile Baghiu, a intrat în literatură ca poet, romancier, eseist important.

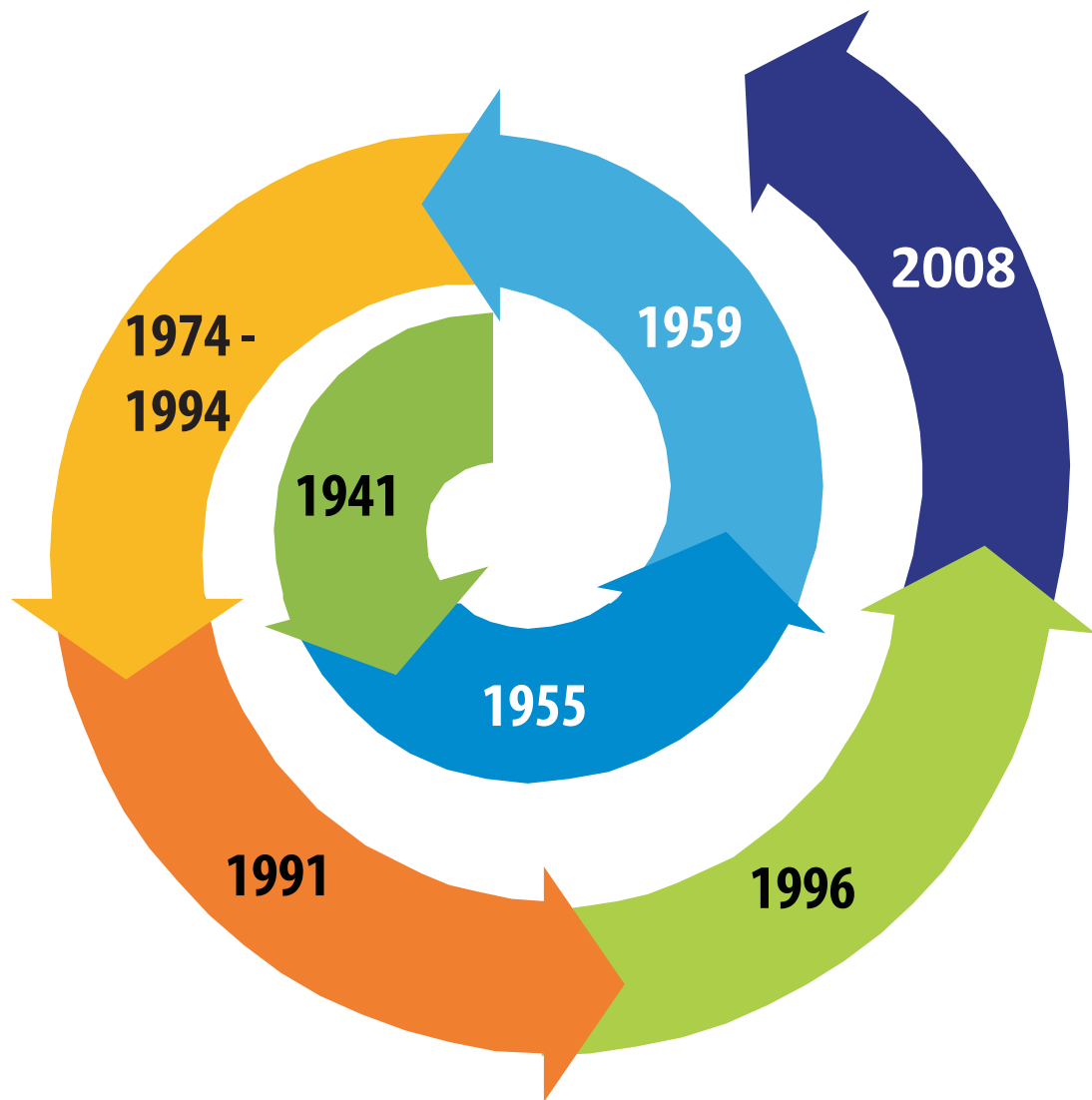
Efortul de a educa elevii pentru o iluzorie societate civilă s-a concretizat în programe precum „Forumul ONG-urilor școlare”, „Agroturismul”, „Tinerii – viitori politicieni”, „Școala de la Sighet” etc. Într-un an am sărbătorit 10 Mai avându-l ca oaspete pe Neagu Djuvara, dar mulți alți oameni de cultură importanți au fost oaspeți ai noștri, au devenit membri de onoare ai societății noastre culturale, prezența lor în paginile revistei a ridicat mult valoarea publicației, care a fost mai mult decât o revistă școlară.

Revista „Orizonturi noi” a intrat în istorie, alături de seriile scoase în 1915 și 1929 de G. Bacovia și privesc cu mândrie cum ștafeta a fost preluată de o altă echipă.

prof. Ioan NEACȘU



ARC PESTE TIMP



1941

Școala de Soră Infirmieră cu specialitatea
medicină și chirurgie generală

1955

Grup Școlar Sanitar

1959

Școală Tehnică Sanitară

1974-
1994

Liceul Sanitar Bacău

1990 -
1996

Școala Postliceală Sanitară

1992

Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”

1996

Grupul Școlar „Mihai Eminescu”

2008

Colegiul „Mihai Eminescu”